

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA „AUTOCESTE FBIH“ D.O.O. MOSTAR

2024.

Broj: 01-02-09-11-4-3159-7/24

Sarajevo, septembar 2025.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	6
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje plana poslovanja	15
5.2	Izveštavanje	17
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	17
6.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD	17
6.1.1	Prihodi	17
6.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima	17
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	18
6.1.2	Rashodi	19
6.1.2.1	Poslovni rashodi	19
6.1.2.2	Nabavna vrijednost prodane robe	19
6.1.2.3	Troškovi sirovina i materijala	19
6.1.2.4	Troškovi energije i goriva	19
6.1.2.5	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	19
6.1.2.6	Amortizacija	21
6.1.2.7	Troškovi primljenih usluga	21
6.1.2.8	Ostali poslovni rashodi i troškovi	22
6.1.3	Finansijski rezultat	22
6.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA	22
6.2.1	Dugoročna imovina	22
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	23
6.2.1.2	Imovina s pravom korištenja	32
6.2.1.3	Ostala imovina i potraživanja	33
6.2.2	Kratkoročna imovina	33
6.2.2.1	Zalihe	33
6.2.2.2	Novac i novčani ekvivalenti	33
6.2.2.3	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	34
6.2.3	Kapital	35
6.2.4	Obaveze	35
6.2.4.1	Dugoročne obaveze	36
6.2.4.2	Kratkoročne obaveze	39
6.2.5	Popis imovine i obaveza	40
6.3	IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA	40
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	40
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	40
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	41
8.	JAVNE NABAVKE	41
8.1	Postupci nabavki provedeni po Zakonu o javnim nabavkama	41
8.2	Postupci nabavki provedeni po međunarodnim procedurama finansijskih institucija	44
9.	SUDSKI SPOROVI	46
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	48
V.	PRILOZI	53
1.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	53
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	53

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar (u daljnjem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju na 31. 12. 2024. godine, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2024. do 31. 12. 2024. godine, Izvještaj o tokovima gotovine – Izvještaj o gotovinskim tokovima na 31. 12. 2024. godine, Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2024. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2024. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije izvršeno knjigovodstveno aktiviranje dionica autoceste na Koridoru Vc Počitelj – Zvirovići lot 1 (152.247.059 KM) i lot 2 (70.263.845 KM) koje su puštene u promet u septembru 2024. godine, i od kojih se ostvaruju ekonomske koristi, što nije u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Na datum bilansa ove dionice iskazane su na poziciji materijalne imovine u pripremi, što je imalo za posljedicu da su nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi precijenjeni, a pozicija građevinskih objekata potcijenjena za najmanje 222.510.904 KM (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);
2. Nije izvršena procjena rezervisanja za sudske sporove u vrijednosti od 20.623.365 KM, koji se odnose na arbitražni postupak koji se vodi za izvršene radove na dionici Klopče – Drivuša (18.316.000 KM) i eksproprijaciju zemljišta (2.307.365 KM). Navedeno nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačka 9. Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 17/25). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Kratkoročne obaveze** iskazane su u iznosu od 566.147.949 KM, tekuća imovina u iznosu od 162.953.702 KM, a koeficijent tekuće likvidnosti na datum bilansa je 0,29, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti blagovremeno izmirivati obaveze (tačka 6.2.4.1 Izvještaja);
- Društvo je angažovalo ovlaštenog procjenitelja s ciljem identifikacije pokazatelja umanjenja vrijednosti dugotrajne imovine i u izvještaju navelo da nema pokazatelja umanjenja vrijednosti. Međutim, identifikovana su značajna ograničenja, uključujući nepostojanje uspostavljene evidencije o zemljištu, vođenje većeg broja sudskih sporova, otvorene postupke prenamjene zemljišta, te značajna ulaganja u imovinu u izgradnji koja ne ostvaruje prihode (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);
- Društvu je, na osnovu rješenja Porezne uprave FBiH, obračunata dodatna porezna obaveza za period 2011–2015. u iznosu od 45.414.618 KM. Nakon što je u upravnom sporu prvobitno rješenje poništeno zbog proceduralnih propusta, u ponovljenom postupku potvrđena je ista obaveza. Društvo je izjavilo žalbu kojom osporava osnov obračuna, a obaveza je prikazana kao potencijalna u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačka 9. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Društva za godinu završenu 31. 12. 2023. revidirao je drugi revizor, „Grant Thornton“ d.o.o. Banja Luka, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 26. 4. 2024. godine.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor odgovoran je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja direktor je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako direktor ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu

s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazjenje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar za 2024. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2024. godinu nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Ugovori za izgradnju i nadzor dionica autoputa su addendumima više puta mijenjani u dijelu povećanja vrijednosti investicija i prolongiranja rokova izgradnje, što je za posljedicu imalo da je samo na četiri dionice ukupno povećanje iznosilo 255.530.360 EUR. Pored toga, obračunate su dodatne kamate po reprogramiranim obavezama za kredite u iznosu od 11.572.271 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, koji nalaže da nadležne osobe poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu, kako bi Društvo zaštitile od negativnih ekonomskih posljedica (tačke 6.2.1.1 i 6.2.4.1 Izvještaja);
2. Kreditna sredstva nisu realizovana u skladu sa dinamikom izgradnje predviđene Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2024. godinu, zbog čega je Društvu obračunata taksa za nepovučena sredstva u iznosu od 442.115 KM za ugovor koji je potpisan sa EBRD-om (tačka 6.2.4.1 Izvještaja);
3. Ukupna ugovorena vrijednost građenja, nadzora i tehničke pomoći na izgradnji autoceste Vc, dionica Mostar jug – Buna, poddionica Tunel Kvanj – Buna, iznosi 152.658.147 EUR, što je više za 54.558.147 EUR u odnosu na prvobitno procijenjenu vrijednost nabavke. Povećana vrijednost nabavke posljedica je neefikasnog vođenja postupka po procedurama međunarodnih kreditora, koji je trajao više od šest godina (tačka 8.2 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **U radni odnos na određeno vrijeme primljeno je 30 zaposlenika bez provođenja procedure javnog oglašavanja, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Direktor odgovoran je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 22. 9. 2025. godine

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Nina Džidić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Mirza Kudić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju.	4.
2.*	Potrebno je donijeti nedostajuće interne akte koji se odnose na upravljanje imovinom i investicijama, kako bi se regulisali ključni procesi u Društvu i uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.	4.
3.	Trogodišnji i godišnji plan poslovanja donositi u rokovima koji su utvrđeni Pravilnikom za izradu plana poslovanja i izvještavanje o realizaciji plana poslovanja i Zakonom o javnim preduzećima.	5.1
4.*	Staviti u upotrebu nabavljeno višenamjensko vozilo, kako bi se smanjili troškovi za održavanje autoceste.	6.1.2.7
5.*	Uspostaviti pomoćne evidencije zemljišta u vlasništvu Društva, koje trebaju sadržavati osnovne podatke o njemu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišnoknjižni izvadak, površina, raniji vlasnik, katastarska općina).	6.2.1.1
6.*	Dionice autoceste koje su u upotrebi knjigovodstveno evidentirati u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, s ciljem fer i istinitog prikazivanja u finansijskim izvještajima.	6.2.1.1
7.*	Izvršiti potrebne predradnje za svaki projekat, kako bi realizacija ugovora blagovremeno započela, a sredstva se koristila ekonomično i efikasno, s ciljem zaštite imovine Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.	6.2.1.1
8.	Poduzeti aktivnosti koje će omogućiti da se osigura nesmetana procjena vrijednosti imovine, s ciljem realnog finansijskog izvještavanja.	6.2.1.1
9.	Upravlјati rizikom likvidnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, kako bi se osigurala likvidnost i održivost poslovanja u narednom periodu.	6.2.4.1
10.	Potrebno je da organi upravljanja izrade strategiju finansiranja izgradnje nezavršenog dijela autoceste na Koridoru Vc, kako bi se osigurala sredstva za završetak radova na preostalim dionicama autoceste.	6.2.4.1
11.*	Prije potpisivanja ugovora s međunarodnim kreditorima okončati sve pripreme za gradnju dionice, kako bi se uskladila izgradnja sa operativnošću i izbjegli troškovi takse na nepovučena sredstva.	6.2.4.1
12.*	Tendersku dokumentaciju sačinjavati sa svim neophodnim elementima, kako bi davala potpune informacije o postupku javne nabavke, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.	8.1
13.*	Internim aktom propisati rokove unutar kojih je potrebno izvršiti pregled i ocjenu dostavljenih ponuda za efikasno obavljanje nabavki.	8.1

14.*	Unaprijediti Proceduru za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija u dijelu planiranja procijenjene vrijednosti, trajanja procesa nabavke, izrade tenderske dokumentacije, i implementirati je u cijelosti, s ciljem efikasnog upravljanja javnim sredstvima.	8.2
15.	Organizovati profesionalnu obuku zaposlenih u Službi za nabavke po međunarodnim procedurama, kako bi se spriječile buduće nepravilnosti i osigurala efikasnost u provođenju procedura nabavke.	8.2
16.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.	9.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (9)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
 - Zakon o cestama, članovi 8, 12, 13, 24, 25, 38, 88, 93, 95. i 109;
 - Zakon o akcizama, član 35;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
 - Zakon o radu, članovi 20a, 36, 43. i 75;
 - Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak, član 9;
 - Zakon o doprinosima, članovi 10. i 10a;
 - Zakon o obligacionim odnosima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Procedura za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar osnovano je Zakonom o cestama FBiH.² Vlada FBiH je 1. 7. 2010. godine donijela Odluku o statusnim pitanjima JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar, kojom su uređeni firma, sjedište, znak, djelatnost, osnivanje podružnica, osnovni kapital, način finansiranja i poslovne knjige, organi upravljanja, prestanak, prelazne i završene odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva. Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Društvo obavlja djelatnost od javnog interesa. Prema Zakonu o cestama FBiH, jedini je upravitelj autocesta i brzih cesta u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uslova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta. Na teritoriji Bosne i Hercegovine nalazi se najduži dio koridora Vc u ukupnoj dužini od 340 km. Društvo je nosilac i implementator realizacije izgradnje dijela međunarodnog autoputa Koridora Vc koji prolazi kroz Federaciju BiH (u dužini 285 kilometara), te mreže brzih cesta koje će osigurati povezivanje Federacije BiH u regionalne i dalje međunarodne saobraćajne tokove. Koridor Vc uključuje četiri glavne dionice, nazvane lotovi, i to: lot 1 – Svilaj na rijeci Savi – Doboj jug (64 km); lot 2 – Doboj jug – Sarajevo jug (Tarčin) (150 km); lot 3 – Sarajevo jug (Tarčin) – Mostar sjever (58 km) i lot 4 – Mostar sjever – Bijača na južnoj granici sa Hrvatskom (68 km). Ukupno je izgrađeno i pušteno u promet 137,5 km autoceste na Koridoru Vc, a odnosi se na sljedeće dionice: Svilaj – Odžak; Zenička zaobilaznica (obuhvata dio poddionice Tunel Zenica – Donja Gračanica, poddionicu Klopče – Donja Gračanica i poddionicu Drivuša – Klopče); Zenica jug – Sarajevo sjever; Sarajevo sjever – Sarajevo zapad; Sarajevo zapad – Tarčin; Tarčin – Ivan (uključujući most Hercegovina); Zvirovići – Bijača.

Organizacija i obavljanje poslova iz nadležnosti utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva, kojom je detaljno uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi s organizacijom rukovođenja.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta predviđena su 1.192 radna mjesta, a na 31. 12. 2024. godine bilo je 556 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Mostaru, u Ulici Adema Buće br. 20. Društvo ima Ured u Sarajevu, u Ulici Hamdije Kreševljakovića br. 19.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2024. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2024. do septembra 2025. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2022. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Pored toga, Ured za reviziju je 2023. godine proveo praćenje postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Društva za 2022. godinu.

Društvo nije postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju o izvršenom praćenju.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovana preporuka	
1.	U Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu definisane su mjere koje je potrebno poduzeti za daljnji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama, u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Internim aktom detaljno je razrađena procedura prijema radnika na osnovu primjene izuzeća po članu 5. Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. Međutim, prijem u radni odnos i dalje se vrši bez javnog oglašavanja, čime nije osigurana transparentnost i jednak pristup zapošljavanju, što nije u skladu sa Zakonom o radu.
2.	Kontinuirano se unose i ažuriraju podaci o zemljištu paralelno s procesom eksproprijacije u pomoćnu informatičku strukturu – program GIS. Međutim, pomoćna evidencija zemljišta nije uspostavljena za sve eksproprijirane zemljišne parcele.
3.	Djelimično je izvršeno aktiviranje i stavljanje u upotrebu poddionice autoceste Tunel Zenica – Donja Gračanica. Nije aktivirana i stavljena u upotrebu Sjeverna sekcija ove poddionice, dužine oko jedan kilometar, u vrijednosti od 57.376.016 KM. Iako su izdate dozvole za njenu upotrebu još 13. 1. 2021. godine, ona je i dalje knjigovodstveno evidentirana na poziciji građevine u pripremi.
4.	Organi upravljanja djelimično poduzimaju mjere kako bi se zaštitila imovina i osiguralo obostrano ispunjenje obaveza po zaključenim ugovorima sa izvođačima radova (novom tenderskom dokumentacijom vezanom za projektovanje predviđene su odgovarajuće police osiguranja od profesionalne odgovornosti, prije objave tenderske dokumentacije osiguravaju se dodatni geoistražni radovi s ciljem smanjenja rizika od nepredviđenih radova i aktiviraju se zaštitne klauzule kod nepoštovanja ugovorenih obaveza izvođača). Međutim, rokovi izgradnje i ugovorene vrijednosti radova na izgradnji autoceste i brzih cesta se i dalje mijenjaju addendumima, što ima za posljedicu značajno produžavanje rokova izgradnje i povećavanje ugovorenih vrijednosti radova u odnosu na početno ugovorene iznose.
5.	Uprava je poduzela određene aktivnosti na unapređenju cjelokupnog procesa upravljanja izgradnje autocesta i brzih cesta, s ciljem efikasnog korištenja sredstva. Kao primjer tih aktivnosti navodimo sljedeće: tenderskom dokumentacijom za nabavku usluga projektovanja predviđene su odgovarajuće police osiguranja od profesionalne odgovornosti iz djelatnosti stručne greške koja uključuje sve aktivnosti koje se smatraju profesionalnim propustom, a prije objave tenderske dokumentacije za izvođenje radova osiguravaju se dodatni geoistražni radovi, kao i nove geodetske podloge s ciljem zaštite imovine Društva. Međutim, zbog značajnog odstupanja u realizaciji izgradnje autoceste i brzih cesta potrebno je unaprijediti cjelokupan proces i izvršiti potrebne predradnje za svaki projekt, kako bi realizacija ugovora blagovremeno započela, a sredstva se koristila efikasno.

Nerealizovane preporuke	
1.	Preispitati opravdanost izdvajanja sredstava za usluge održavanja autoceste dionice Zvirovići – Bijača, s obzirom na to da Društvo raspolaže odgovarajućom opremom za navedene poslove.
2.	Osigurati efikasnost realizacije projekta izgradnje u skladu sa Planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta u narednom periodu.
3.	Potrebno je prije potpisivanja ugovora s međunarodnim kreditorima okončati sve pripreme za izgradnju dionice, kako bi se uskladila izgradnja sa operativnošću i izbjegli troškovi takse na nepovučena sredstva.
4.	Donijeti interne procedure o upravljanju i korištenju imovine Društva, s ciljem kvalitetnog upravljanja imovinom.
5.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati sa svim neophodnim elementima, kako bi davala potpune informacije o postupku javne nabavke, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.
6.	U potpunosti poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu procjenjivanja vrijednosti nabavke, provođenja postupaka javnih nabavki, s ciljem efikasnijeg trošenja javnih sredstava.
7.	Unaprijediti Proceduru za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija u dijelu planiranja procijenjene vrijednosti, trajanja procesa nabavke, izrade tenderske dokumentacije, i implementirati je u cijelosti, radi efikasnog upravljanja javnim sredstvima.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Izvršiti analizu troškova – koristi uvođenja softverskog rješenja za povezivanje evidentiranja prihoda od naplate cestarine sa računovodstvenom evidencijom, s ciljem smanjenja mogućnosti greške. Nije vršena ocjena postupanja po preporuci s obzirom na to da je Društvo dostavilo dokumentaciju o nadogradnji računovodstvenog softvera IFIS. Dodata je posebna aplikacija za knjiženje naloga cestarine pod nazivom „naplata cestarine“, čime je uspostavljena stalna kontrola, a sistem omogućava da se eventualne greške uoče. Kako navode iz Društva, u ovom momentu je dalje usavršavanje neprovodivo, budući da cjelokupan proces naplate, pologa gotovine, knjigovodstvene evidencije nije moguće realizovati bez učešća ljudskog rada.
2.	Sredstva prikupljena emisijom obveznica potrebno je realizovati za namjene utvrđene prospektom emisije obveznica. Nije vršena ocjena postupanja po preporuci zbog toga što tokom 2024. godine nije bilo emisija obveznica.

Nakon izvršene revizije za 2024. godinu dato je ukupno 16 preporuka, od čega je sedam novih i devet preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu (sedam nerealizovanih i pet djelimično realizovanih³).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2024. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2024. godinu.

³ Nerealizovane preporuke iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2022. godinu: „Organi upravljanja, svako u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, moraju djelovati s ciljem zaštite imovine Društva i inicirati da se u potpunosti poštuju odredbe zaključenih ugovora, posebno vodeći računa o ispunjavanju obaveza izvođača prilikom vršenja ugovorene usluge“; „Društvo treba unaprijediti cjelokupan proces i izvršiti potrebne predradnje za svaki projekat, kako bi realizacija ugovora blagovremeno započela, a sredstva se koristila efikasno“ i „Osigurati efikasnost realizacije projekata izgradnje u skladu sa Planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta“ spojene su u jednu preporuku.

U pismu menadžmentu date su četiri preporuke, od kojih su dvije implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna je djelimično implementirana, a za jednu preporuku nisu preduzete aktivnosti.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu menadžmentu Uprava je pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavlja i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Društvo je obavezno primjenjivati Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,⁵ kojim se nalaže uspostavljanje, vođenje i procjena sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁶

Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom iz 2016. godine (od 2017. do 2024. godine izvršeno je pet izmjena i dopuna Statuta), a detaljno je razrađena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva. Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je uspostavilo organizacione jedinice: Kabinet Uprave, Sektor za pravne poslove, Sektor za ekonomsko-finansijske poslove, Sektor za upravljanje i održavanje autoceste i Sektor za projektovanje i građenje. Za obavljanje poslova i radnih zadataka iz djelokruga rada sektora formiraju se niže organizacijske jedinice – službe (divizije). Samostalna organizacijska jedinica je Odjel za internu reviziju.

Društvo ima donesen Etički kodeks (2018. godina) i mjere za nepoštovanje etičkog kodeksa utvrđene Pravilnikom o radu.

Društvo je, s ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, usvojilo značajan broj internih akata. Međutim, za dio poslovnih procesa nije sačinilo interne akte kojima bi se definisala ovlaštenja i odgovornosti, odnosno kako bi se uspostavile kontrolne aktivnosti i smanjili rizici na prihvatljiv nivo. To se odnosi na akte kojima se uređuje vođenje i upravljanje investicijama, te akte kojima se uređuje upravljanje i korištenje imovine Društva. S obzirom na to da smo, kao i u prethodnim izvještajima, konstatovali značajna odstupanja realizacije projekata izgradnje autoceste i brzih cesta u pogledu rokova završetka projekata i povećanja njihove vrijednosti u odnosu na prvobitno potpisani ugovor za određene dionice, smatramo da je potrebno internim aktom utvrditi jasne procedure upravljanja investicijama i imovinom, u cilju osiguranja efikasne realizacije projekata i sprečavanja nastanka dodatnih troškova.

Također, konstatovano je da nije donesena interna procedura kojom će se regulisati postupak promjene lokacije stalnih sredstava, s ciljem boljeg upravljanja imovinom, za šta je data preporuka u Izvještaju za 2022. godinu.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19 i 37/24

⁶ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je i osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Obavljenom revizijom utvrdili smo da je Društvo postupilo po preporuci iz Pisma menadžmentu: donesen je plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole za 2025. godinu, te su u Godišnjem izvještaju o finansijskom upravljanju i kontroli za 2024. navedene mjere za koje se planiraju poduzeti za njegov daljnji razvoj, kako je to propisano Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zapošljavanje u Društvu definisano je Pravilnikom o radu, Uputstvom za prijem radnika i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Federaciji BiH⁷ (u daljnjem tekstu: Uredba). Uputstvom o prijemu radnika razrađeno je iskazivanje potrebe za zapošljavanjem, odlučivanje o prijemu kadrova, sadržaj javnog oglasa, proces izbora kandidata i navedeno je za koja izuzeća se odnosi prijem u radni odnos bez javnog oglašavanja. Međutim, u njoj nije definisano na koji način se vrši zapošljavanje primjenom izuzeća po članu 5. Uredbe, u smislu utvrđivanja za koja radna mjesta se može pojaviti nepredviđena potreba i kako se vrši procedura prijema, sve u cilju smanjenja primjene ovog izuzeća.

Planom zapošljavanja za 2024. godinu planirano je zapošljavanje 92 radnika i 12 pripravnika. Predviđen je broj planiranih zapošljavanja po organizacijskim jedinicama, ali nisu određena konkretna radna mjesta jer je prilikom kreiranja plana poslovanja za 2024. godinu u toku bio i proces izrade i usvajanja novog pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Tokom 2024. godine radni odnos u Društvu zasnovalo je 97 radnika i pet pripravnika. Putem javnog konkursa, radni odnos zasnovalo je 60 radnika, od čega 59 na neodređeno i jedno na određeno. **Na određeno bez provedene procedure javnog oglašavanja primljeno je 30 zaposlenika primjenom člana 5. tačka b) Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH na osnovu ukazane potrebe i Odlukom direktora Društva (od kojih je 17 kasnije zasnovalo radni odnos na neodređeno putem javnog konkursa).** Obavezna procedura javnog oglašavanja propisana je članom 20.a Zakona o radu i članom 4. Uredbe. Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja najduže do šest mjeseci jednokratno u toku kalendarske godine za konkretno radno mjesto i prijem u radni odnos na određeno vrijeme najduže do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Federaciji, kao i za vrijeme vanrednog stanja u Federaciji koje proglašuje nadležne institucije. Prijem u radni odnos nije vršen u skladu sa članom 20.a Zakona o radu, koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća shodno Uredbi, te je Društvo zapošljavalo bez provođenja javnog oglašavanja. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja. Za prijem po osnovu Uredbe Društvo koristi podatke iz formirane baze podataka zainteresovanih kandidata, na osnovu prijave sa biografijom ranije pristiglih na službeni e-mail adresu. Postupajući po preporuci datoj u Izvještaju za 2022. godinu, Društvo je u maju 2025. godine donijelo interni akt kojim je detaljno razradilo proceduru prijema radnika na osnovu primjene izuzeća po članu 5. Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- *prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju;*
- *potrebno je donijeti nedostajuće interne akte koji se odnose na upravljanje imovinom i investicijama, kako bi se regulisali ključni procesi u Društvu i uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.⁸*

Organi Društva

Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom utvrđeno je da su organi Društva: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava kao organi upravljanja i Odbor za reviziju.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 13/19, 19/21

⁸ U preporuku je inkorporirana preporuka koja je data u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu: „donijeti interne procedure o upravljanju i korištenju imovine Društva, s ciljem kvalitetnog upravljanja imovinom“.

Skupštinu Društva čini predstavnik – opunomoćenici koje je imenovala Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Tokom 2024. godine održano je sedam sjednica. Tokom 2024. godine opunomoćenici bili su Jadranko Puljić i Adrijana Prskalo.

Nadzorni odbor se sastoji od pet članova. Skupština Društva je 2. 9. 2024. godine imenovala do tada privremeni Nadzorni odbor na mandatni period od četiri godine. Tokom 2024. godine članovi Nadzornog odbora bili su: Alen Tucaković (predsjednik), Marija Buntić (zamjenica predsjednika) i članovi Čamil Ganibegović, Ante Vrdoljak (do 9. 2024. godine), Alen Seidinović i Mirjana Vučić (od 2. 9. 2024. godine). U 2024. godini održano je osam redovnih sjednica, tri konstituirajuće i sedam vanrednih.

Upravu Društva čine: direktor i četiri izvršna direktora. Nadzorni odbor je 14. 8. 2024. godine privremenu Upravu (od 26. 5. 2023. godine) imenovao na mandat u trajanju od četiri godine, i to: Denis Lasić – direktor, Kristijan Milas – izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove, Asmir Dževlan – izvršni direktor za projektovanje i građenje, Mirko Rogić – izvršni direktor za upravljanje i održavanje, i Mirnesa Agić – izvršna direktorica za opće, kadrovske i pravne poslove.

Odbor za reviziju čine predsjednik i dva člana koje imenuje Skupština na prijedlog Nadzornog odbora na period od četiri godine. Odlukom Skupštine od 11. 8. 2023. na mandat od četiri godine imenovani su članovi Odbora za reviziju: Enes Baljić, predsjednik i članovi, Nina Džidić i Ivana Bušić. Nina Džidić je podnijela ostavku na poziciju članice Odbora za reviziju zbog imenovanja na poziciju zamjenice generalnog revizora u Uredu za reviziju institucija u FBiH. Skupština Društva je 14. 2. 2025. godine na njenu poziciju imenovala Slobodana Vukoju.

Odbor za reviziju u 2024. godini održao je 12 sjednica.

Interna revizija

U Društvu je uspostavljen Odjel za internu reviziju u skladu sa članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH⁹ koji čine tri člana: direktor, koji nije zaposlenik Društva, i dva izvršioca. Odlukom Odbora za reviziju o imenovanju direktora Odjela za internu reviziju od 18. 12. 2020. godine imenovana je Muamera Šišić na mandatni period od četiri godine. Odbor za reviziju je 31. 10. 2024. donio Odluku o raspisivanju konkursa za izbor i imenovanje direktora Odjela za internu reviziju zbog isteka mandata. Do okončanja revizije nije završena procedura imenovanja novog direktora Odjela interne revizije.

Sačinjen je i usvojen Strateški plan interne revizije za period 2024-2026. godine. Odjel za internu reviziju donio je Operativni plan rada za 2024. i Strategiju rizika za 2024. godinu. Tokom 2024. godine sačinjeno je 11 izvještaja, u skladu sa Operativnim planom rada, i njima su obuhvaćena rizična područja poslovanja Društva, za koja je dato 45 preporuka. Sačinjeni su izvještaji koji su se odnosili na: reviziju postupaka javnih nabavki; reviziju procesa eksproprijacije; reviziju upravljanja investicionim projektima; reviziju sudskih postupaka; reviziju prihoda; reviziju kamatnih stopa i uticaja na bilans i likvidnost; reviziju finansiranja ulaganja u izgradnju; reviziju projektovanja – nematerijalna imovina.

Prema godišnjem pregledu realizacije preporuka Odjela za internu reviziju, od ukupno datih 45 preporuka 26 je realizovano, tri su djelimično realizovane, za pet je realizacija u toku, za tri nije vršena ocjena, a 11 je nerealizovanih. Nerealizovane preporuke odnose se najvećim dijelom na unapređenje procesa planiranja i ažuriranje akata. Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici 25. 2. 2025, što je u skladu sa članom 18. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je izvršena adekvatna procjena rizika za procese na nivou Društva, te da su provedene revizije u 2024. godini fokusirane na rizične procese. Na osnovu navedenog konstatujemo da je obim izvršenih revizija dovoljan da se prepoznaju potencijalna pogrešna prikazivanja i pomogne Društvu u ispunjenju ciljeva i poboljšanju poslovanja, te se možemo se osloniti na rad Odjela za internu reviziju.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12

Prevenција korupcije

Vlada je u novembru 2021. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH, u kojem je, u skladu sa ciljevima i mjerama ovog plana, utvrđena obaveza donošenja, odnosno ažuriranja plana integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja akcionog plana. Pan integriteta Društvo je donijelo 2017. godine i imenovalo koordinate za izradu, praćenje i provođenje mjera i preporuka po ovom osnovu, i ažuriralo ga u skladu sa novim Akcionom planom za borbu protiv korupcije.

Transparentnost rada

U skladu sa članom 2. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, Društvo je obavezno objaviti informacije o finansijskom poslovanju na internet-stranici kako bi ih učinilo dostupnim javnosti. Uvidom u internet-stranicu utvrđeno je da Društvo nakon usvajanja objavljuje informacije o finansijskom poslovanju propisane Zakonom, s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Uprava Društva sačinjava trogodišnje, odnosno godišnje planove poslovanja u skladu sa članovima 22-24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, članovima 22-25. Zakona o cestama, i u skladu sa Statutom Društva. Pravilnikom za izradu plana poslovanja i izvještavanja o realizaciji plana poslovanja Društva definisane su, između ostalog, nadležnosti i postupci izrade plana poslovanja po kojem Uprava Društva razmatra i utvrđuje prijedlog plana koji se dostavlja Nadzornom odboru najkasnije do 10. 11. tekuće godine i resornom ministarstvu, a prijedlog plana Nadzorni odbor razmatra i utvrđuje najkasnije do 30. 11. tekuće za narednu godinu.

Uprava je 18. 3. 2024. godine utvrdila konačne prijedloge trogodišnjeg plan poslovanja za period 2024-2026. i plana poslovanja za 2024, a Nadzorni odbor ih je odobrio 25. 3. 2024. godine. Nakon dobijanja saglasnosti Vlade FBiH 26. 6. 2024. godine, Skupština Društva je 28. 6. 2024. usvojila donesene planove.

Trogodišnji plan i godišnji plan poslovanja nisu doneseni u rokovima utvrđenim Pravilnikom za izradu plana poslovanja i izvještavanje o realizaciji plana poslovanja, niti u skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima, kojim je definisano da će plan poslovanja predstavljati osnov poslovnih aktivnosti javnog preduzeća za period za koji je donesen u pogledu onih pitanja koja sadrži.

Preporuka:

- ***Trogodišnji i godišnji plan poslovanja donositi u rokovima koji su utvrđeni Pravilnikom za izradu plana poslovanja i izvještavanje o realizaciji plana poslovanja i Zakonom o javnim preduzećima.***

Trogodišnji plan urađen je na bazi stvarnih realizacija u prethodnom periodu, analizama trenutnog stanja i planiranih aktivnosti izgradnje autoceste i brzih cesta. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled projekcije očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i projektovani finansijski rezultat. Društvo je, u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, Trogodišnji plan dostavilo Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Planom poslovanja su detaljnije razrađeni: organizacija poslovanja, analiza trenutnog stanja u izgradnji koridora Vc, plan aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta (dionice u izgradnji, dionice za koje je tenderska procedura u toku i dionice za koje su pripreme aktivnosti za građenje u toku), plan poslovnih aktivnosti, projekcija prihoda i rashoda, projekcija izvora finansiranja (kredit i otplate), te kapitalna ulaganja.

Praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava, sa Sektorom za ekonomsko-finansijske poslove – Službom za plan i analizu. Uprava Društva polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja, i u slučaju potrebe donosi odluku o njegovom revidiranju i usaglašavanju, radi prilagođavanja nastalim promjenama.

Uprava je u septembru sačinila rebalans Plana poslovanja za 2024. godinu, s obzirom na to da su konstatovana značajna odstupanja između ostvarenih i planiranih iznosa. Vlada FBiH je 23. 12. 2024. dala saglasnost na revidirani Plan poslovanja, koji je Skupština Društva usvojila 30. 12. 2024. godine.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su u iznosima:

u KM

R. b.	Pozicija	Ostvareno u 2023. godini	Rebalans plana za 2024. godinu	Ostvareno u 2024. godini	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	151.435.233	175.077.350	175.907.565	116	100
II	Rashodi	131.150.796	157.480.280	160.768.526	123	102
III	Dobit prije poreza (I-II)	20.284.437	17.597.070	15.139.039	075	086

Povećanje ukupnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu posljedica je većeg priznavanja prihoda od akcize i povećanja prihoda od cestarine.

Najznačajnija povećanja rashoda u odnosu na prethodnu godinu iskazana su na pozicijama: troškova plaća, troškova ostalih primanja i naknada zaposlenih, troškova usluga održavanja, rashoda kamata i ostalih finansijskih rashoda.

Društvo je ostvarilo pozitivan finansijski rezultat (dobit) u iznosu od 15.139.039 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 5.145.398 KM, a u odnosu na planirano manje za 2.458.031 KM.

Dio Plana poslovanja je Plan aktivnosti na izgradnji autoceste i brze ceste, kojim su detaljno razrađeni podaci po dionicama za: dionice u izgradnji, dionice za koje je tenderska procedura u toku i za koje su pripremljene aktivnosti za građenje u toku.

Planirane su i ostvarene sljedeće aktivnosti:

R. b.	Pozicija	Plan ulaganja za 2024. god.	Rebalans plana ulaganja za 2024. god.	Razlika Plana i Rebalansa plana	Ostvarenje plana	Indeks (6/4)
1	2	3	4	5	6	7
A	Plan poslovnih aktivnosti					
I	Eksproprijacija zemljišta	73.191.914	42.451.798	(30.740.116)	25.090.832	0,59
II	Usluge projektovanja	35.093.829	23.115.677	(11.978.152)	18.466.650	0,80
III	Građenje	802.683.872	607.369.513	(195.314.359)	555.004.252	0,91
IV	Nadzor nad izvođenjem građenja	19.830.167	15.921.983	(3.908.184)	14.106.319	0,89
IV.1	Usluge tehničke pomoći	2.958.130	2.682.116	(276.014)	2.689.895	1,00
IV.2	Ostale stručne usluge kao podrška projektima u građenju	500.000	0	(500.000)	0	0,00
V	Ostala kapitalna ulaganja	1.766.250	1.614.819	(151.431)	1.042.743	0,65
VI	Kapitalna ulaganja na upravljanju i održavanju autoceste	23.435.000	10.268.888	(13.166.112)	8.031.866	0,78
VI.1	Ulaganja u informacione tehnologije	1.357.000	670.000	(687.000)	154.735	0,23
VI.2	Ostala ulaganja	2.582.500	556.758	(2.025.742)	242.133	0,43
	UKUPNO	963.398.662	704.651.552	(258.747.110)	624.829.425	0,89

Smanjenje na poziciji građenja u odnosu na prvobitni plan odnosi se, prije svega, na investicije finansirane međunarodnim kreditima (187.970.725 KM), a najznačajnija umanjivanja planiranih vrijednosti građenja izvršena su na dionicama: Ozimica – Poprikuše (manje za 69.000.000 KM – nije okončana tenderska procedura), Medakovo – Ozimica (manje za 58.539.606 KM – zastoj u dobijanju dozvola za deponovanje iskopanog materijala; neriješena eksproprijacija; složeni geološki uslovi), Kvanj – Buna (tunel Kvanj) (manje za 42.905.828 KM – dva puta ponovljen postupak za izbor najpovoljnijeg izvođača radova uzrokovao veliko kašnjenje početka realizacije projekta).

Rebalans na poziciji eksproprijacije zemljišta, odnosno smanjenja plana najvećim dijelom odnosio se na dionice: Mostar Sjever – Mostar Jug (manje za 9.500.000 KM), Mostar jug – Tunel Kvanj (manje za 4.140.116 KM) i Ovčari – Mostar Sjever (Ovčari Prenj) (manje za 3.000.000 KM). Na ovim dionicama započete su aktivnosti, ali zbog kašnjenja u izradi elaborata eksproprijacije i nezadovoljavajuće dinamike postupaka eksproprijacije izvršen je rebalans plana ulaganja u eksproprijaciju zemljišta.

Usluge projektovanja rebalansom su smanjene, najvećim dijelom zbog poništavanja postupaka nabavki i procjenjivanja planirane vrijednosti usluga projektovanja na pojedinim dionicama jer Društvo u trenutku izrade plana poslovanja za 2024. godinu nije raspolagalo podacima o realizaciji projekata koji su započeti u ranijem periodu.

5.2 Izvještavanje

Uprava Društva redovno izvještava Nadzorni odbor o provedenim aktivnostima, posebno po izradi godišnjeg obračuna za prethodnu poslovnu godinu. Nadzorni odbor Vladi FBiH i Skupštini Društva dostavlja godišnji izvještaj o poslovanju na usvajanje. Do okončanja revizije Skupština nije razmatrala niti usvojila izvještaj o poslovanju za 2024. godinu.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2024. Društvo je izradilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Društvo je provelo otvoreni postupak javne nabavke za usluge revizije finansijskih izvještaja za period 2022-2024. godine i zaključilo ugovor sa društvom „Grant Thornton“ d.o.o. Banja Luka, koje je izrazilo nemodifikovano mišljenje o finansijskim izvještajima za 2024. godinu.

6.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

6.1.1 Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 175.907.565 KM, a čine ih: prihodi iz ugovora s kupcima (54.225.263 KM) i ostali prihodi i dobici (121.682.302 KM). Prihodi su veći za 2,62% u odnosu na planiranu vrijednost, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 16,17%.

6.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora s kupcima iskazani su u iznosu od 54.225.263 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od cestarina (52.798.556 KM), prihode od izdavanja cestovnog zemljišta u najam (599.057 KM) i prihode od prodaje robe – ACC TAG (647.410 KM). Prihod se priznaje u momentu potrošnje, tj. ostvarene upotrebe autoceste. Naplaćene, a neiskorištene cestarine (dopune ACC TAG uređaja) iskazuju se na poziciji odgođenog prihoda, u Izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda.

Cestarine se naplaćuju gotovinski ili putem kartica. Prema prezentiranoj knjigovodstvenoj evidenciji, 16.553.277 KM ili 31,35% cestarina naplaćeno je gotovinski. Blagajničko poslovanje vodi se za cestarinu, prodaju i dopunu TAG uređaja, plaćenu gotovim novcem. Svako naplatno mjesto ima svoju blagajnu (ukupno 15 blagajni). Visina blagajničkog maksimuma za blagajne po naplatnim mjestima određena je odlukama direktora iz 2024. godine. Blagajničko poslovanje obavlja se u skladu sa Pravilnikom o sistemu naplate cestarine na autocestama, brzim cestama i objektima s naplatom u FBiH, Uputstvom za obavljanje poslova naplate cestarine, Uputstvom za slanje blagajničkog dnevnika sa naplatnih mjesta kojima je uređen proces elektronskog slanja blagajničkog izvještaja u svrhu evidentiranja naplate cestarine, odgovarajućih evidentiranja i arhiviranja, kao i kontrola pristupa i odgovornosti vezane za dokumente. Kontrolu zakonitosti poslovanja naplate cestarine obavljaju ovlašteni zaposlenici Službe za kontrolu naplate koja je u organizacionom dijelu Društva u Sarajevu u okviru Sektora za upravljanje i održavanje.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 121.682.302 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihod od naknada za autoceste i ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata – akciza na gorivo (120.125.504 KM) i prihode od naplata šteta od osiguravajućih društava (728.485 KM).

Zakonom o cestama FBiH utvrđeno je da Društvo finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju autocesta i brzih cesta, za rad i funkcionisanje i proširenje materijalne osnove rada iz osnovne djelatnosti osigurava iz taksi za korištenje autoceste, godišnjih, posebnih i drugih naknada za korištenje autoceste i brzih cesta, akciza na gorivo/maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, koji imaju karakter javnih prihoda, iz kredita i donacija/grantova. Zakonom o akcizama u BiH¹⁰ propisana je akciza iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata u iznosu od 0,20 KM po litru proizvoda, koji se koristi za izgradnju autoceste u BiH i doznava se Društvu kao upravitelju autocesta i brzih cesta u FBiH.

Posebno skrećemo pažnju na to da su najznačajniji izvori finansiranja akcize na gorivo, a za prikupljanje sredstava zadužena je Uprava za indirektno oporezivanje BiH. Praksa je da se izvrši raspodjela 90% prikupljenih sredstava u redovnim mjesečnim intervalima, a 10% od prikupljenih sredstava se akumulira na računima Uprave za indirektno oporezivanje do raspodjele, kada se utvrđuje pravi omjer raspodjele po entitetima. Posljednja raspodjela akcize po poravnanju izvršena je 2017. godine. Prema izvršenoj procjeni Uprave Društva, iznos akcize po poravnanju koji bi pripao Društvu iznosi 163.000.000 KM.

Društvu je u revidiranoj godini po ovom osnovu doznačen iznos od 192.871.143 KM, od čega je 120.125.504 KM priznato u prihod.

Priznavanje, mjerenje, prezentiranje i evidentiranje prihoda po ovom osnovu vrši se na osnovu Napatka o dokumentacijskom, računovodstvenom i finansijskom tretmanu prihoda od trošarina (akciza) iz januara 2022. godine, što je utvrđeno i Pravilnikom o računovodstvenim politikama Društva. Provedenom revizijom konstatovano je da se prihodi od akciza priznaju na osnovu direktne povezanosti prihoda od akciza i nastalih odnosnih troškova i/ili izdataka, na način da se novčani primici po osnovu akciza knjigovodstveno evidentiraju zaduženjem novčanih sredstava uz istovremeno odobrenje pozicije dugoročno razgraničenih odgođenih prihoda. Prihodi se priznaju na mjesečnom, odnosno godišnjem nivou u korist ostalih prihoda, na teret dugoročno razgraničenih odgođenih prihoda. Izvršili smo uvid u dokumentaciju koja se odnosi na obračun odnosnih troškova za priznavanje prihoda od akciza za septembar i decembar 2024. godine, te godišnji obračun. Za odnosne i povezane troškove Društvo je tokom godine priznalo iznos od 120.125.504 KM, a odnosi se na amortizaciju imovine javnih autocesta i brzih cesta (39.287.688 KM), deprecijaciju – trošak sticanja imovine koja ne podliježe obavezi obračuna amortizacije (19.711.791 KM), koja se isključivo obračunava za potrebe priznavanja prihoda od akciza primjenom najnižih stopa amortizacije imovine, rashode kamata (50.955.159 KM) i kursne razlike (10.170.865 KM). Veće ostvarenje prihoda je posljedica negativnih kursnih razlika i rashoda kamata na kredite u kuvajtskim dinarima i američkim dolarima, što je direktno povezano sa priznavanjem prihoda od akcize. Odnosni i povezani rashodi tokom poslovne godine iskazuju se u glavnoj knjizi na odgovarajućim kontima u skladu sa propisanim kontnim okvirom. Za navedeni obračun Služba računovodstva Društva kreirala je mjesečni obračun prihoda od akciza (obrazac Mobrak) na kojem se najkasnije do 25. u mjesecu za prethodni mjesec na osnovu rashoda priznatih u Glavnoj knjizi izvrši mjesečni obračun prihoda od akciza. Mjesečni obračun predstavlja privremeni obračun prihoda od akciza. Konačni obračun prihoda od akciza Društvo vrši na godišnjem nivou i sačinjava godišnji obračun prihoda od akciza (obrazac Gobrak), što je u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, i članom 88. Zakona o cestama.

¹⁰ „Sl. glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22

6.1.2 Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 160.768.526 KM, i čine ih: nabavna vrijednost robe (690.426 KM), troškovi sirovina i materijala (1.241.096 KM), troškovi energije i goriva (2.615.053 KM), troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (27.020.820 KM), amortizacija (44.507.589 KM), troškovi primljenih usluga (18.145.506 KM), ostali poslovni rashodi i troškovi (1.945.104 KM) i ostali rashodi i gubici (64.602.932 KM).

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 96.165.594 KM, i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 9.217.906 KM (10,6%), najvećim dijelom zbog povećanja troškova plaća i ostalih ličnih primanja kao i troškova primljenih usluga.

6.1.2.2 Nabavna vrijednost prodate robe

Nabavna vrijednost prodate robe iskazana je u iznosu od 690.426 KM, a odnosi se na troškove prodaje uređaja za elektronsku naplatu cestarine (ACC TAG uređaja).

6.1.2.3 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 1.241.096 KM, a odnose se na utrošene sirovine i materijal (860.720 KM), otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma (248.119 KM) i utrošene rezervne dijelove (132.257 KM). U odnosu na prethodnu godinu, nabavka materijala, opreme i uređaja za potrebe rada sistema naplate cestarine na autocesti A1 je veća kao posljedica porasta prometa od cestarine, kao i nabavke elektroinstalacijskog materijala i opreme.

6.1.2.4 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva iskazani u iznosu od 2.615.053 KM, a odnose se na utrošenu električnu energiju (2.358.226 KM), utrošeno gorivo za transportna sredstva (202.258 KM) i utrošeno gorivo za grijanje (54.568 KM).

Utrošeno gorivo za transportna sredstva odnosi se na troškove za 58 službenih vozila koja se koriste u skladu sa Uputstvom o uslovima i načinu korištenja službenih vozila u JU Autoceste FBiH d.o.o. Mostar iz 2019. godine. Uputstvom su uređeni uslovi i način korištenja službenih vozila, kao i definisanje ovlaštenja i odgovornosti svih radnika koji koriste službena vozila za obavljanje službenih poslova iz nadležnosti Društva. Društvo je u 2024. godini gorivo nabavljalo od dobavljača „Hifa Petrol“ d.o.o. Sarajevo na osnovu okvirnog sporazuma iz 2022. godine.

6.1.2.5 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 27.020.820 KM i odnose se na bruto plaće zaposlenih (19.579.629 KM), ostale naknade zaposlenih (7.223.563 KM) i troškove ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora (217.628 KM).

Obračun plaća i naknada u Društvu definisani su Zakonom o radu, Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti rada za radnike JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor),¹¹ Pravilnikom o radu,¹² Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta¹³ i ugovorima o radu. Pravilnikom o radu utvrđene su plaće zaposlenih, osnovna i najniža neto plaća, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plaća i dodatna primanja.

¹¹ Kolektivni ugovor zaključen u aprilu 2023. godine između Sindikalne podružnice JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar i Društva.

¹² Pravilnik o radu donesen u januaru 2024. godine, uz izmjene i dopune od 19. 2., 27. 9. i 20. 12. 2024. godine

¹³ Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta iz 2021. godine, sa izmjenama i dopunama iz 2022. godine, koji je bio na snazi u 2024. godini, stavljen je van snage donošenjem novog Pravilnika u decembru 2024. godine.

Prema Pravilniku o radu, plaća se sastoji od osnovnog dijela, dijela za radni učinak, ukoliko je ostvaren, i uvećane plaće (otežani uslovi rada, prekovremeni rad, noćni rad itd.). Najniža plaća predstavlja umnožak neto cijene jednog sata rada i broja radnih sati u mjesecu rada i pripadajućeg koeficijenta te kao takva čini osnovu za obračun plaće. Najniža neto cijena jednog sata rada ne može biti manja od 2,85 KM.

Sva radna mjesta razvrstana su u 15 nivoa složenosti poslova, a koeficijenti su propisani u rasponu od 1,80 do 7,60. U toku 2024. godine, do donošenja novog pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta, u primjeni su bili koeficijenti u rasponu od 1,00 do 7,40 koji su odgovarali Pravilniku o sistematizaciji iz 2021. godine. Najniža neto plaća u 2024. godini isplaćena je u iznosu od 1.171,57 KM, a najviša u iznosu od 7.661 KM.

Plaće članova Uprave Društva uređene su ugovorima o radu u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.¹⁴ Neto plaća direktora Društva iznosi pet prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, a izvršnim direktorima (za ekonomsko-finansijske poslove; za opće, pravne i kadrovske poslove; za upravljanje i održavanje; za projektovanje i građenje) utvrđena je mjesečna plaća u visini 4,7 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca. Ugovorima su definisana i prava na korištenje službenog vozila Društva za sve radne i neradne dane 24 sata na dan i na troškove službenog mobitela na teret Društva.

Troškovi ostalih naknada iskazani su u iznosu od 7.223.563 KM i odnose se na troškove naknada plaća (2.097.271 KM), troškove službenih putovanja zaposlenih (161.243 KM) i troškove ostalih primanja, naknada i materijalnih prava (4.965.049 KM).

Troškovi naknada plaća najvećim dijelom odnose se na naknade godišnjih odmora (1.188.747 KM), naknade za bolovanja (622.000 KM) i naknade za praznike (243.072 KM).

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava najvećim dijelom odnose se na ostale pomoći i naknade zaposlenim (2.100.096 KM), troškove naknade za ishranu u toku rada (1.503.391 KM), prevoza na posao i sa posla (664.017 KM) i regresa za godišnji odmor (342.074 KM).

Ostale pomoći i naknade zaposlenim isplaćene su na osnovu Uredbe o pomoći od strane poslodavca¹⁵ u martu 2024. godine u visini od 1.260 KM i u augustu 2024. godine na osnovu nove Uredbe o pomoći od strane poslodavca¹⁶ u visini od 2.768 KM svim radnicima koji su u vrijeme isplate bili u radnom odnosu kod Društva.

Naknada za ishranu u toku rada obračunava se u visini od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknada za prevoz na posao i sa posla u 2024. godini obračunavala se i isplaćivala u skladu sa Odlukom o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i sa posla radnika JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar za 2023. godinu, a od 1. 6. 2024. godine u skladu sa Odlukom za 2024. godinu.

Regres za godišnji odmor obračunat je i isplaćen je visini od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca svim radnicima koji imaju pravo na godišnji odmor u 2024. godini na osnovu Odluke direktora.

Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora odnose se na troškove naknada: članovima Nadzornog odbora (120.466 KM), Odbora za reviziju (65.066 KM), ugovora o djelu (12.500 KM), komisijama (12.368 KM) i ostale troškove članovima odbora i komisija (7.228 KM).

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 12/09

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 96/23

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 56/24

Naknada predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se u visini od 70% od dvije prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a članovima 80% od iznosa mjesečne naknade predsjednika, što je u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.¹⁷

Naknada članovima Odbora za reviziju utvrđena je Odlukom Skupštine Društva od 11. 8. 2023. godine, i to za predsjednika Odbora iznos od jedne prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, dok je za članove utvrđen iznos od 80% mjesečne naknade predsjednika.

6.1.2.6 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 44.507.589 KM i predstavljaju najznačajniji trošak poslovanja. Obračun amortizacije vrši se linearnom metodom i primjenjuju se stope amortizacije propisane nomenklaturom, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.12.6 Izvještaja.

6.1.2.7 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga najvećim dijelom odnose se na troškove usluga održavanja (14.533.804 KM), troškove neproizvodnih usluga (2.409.140 KM), troškove ostalih usluga (595.290 KM) i troškove reklama i sponzorstava (390.696 KM).

Troškovi usluga održavanja odnose se najvećim dijelom na troškove usluga redovnog i zimskog održavanja autoceste (5.174.786 KM), troškove održavanja sistema nadzora i upravljanja autocestama (3.388.018 KM), troškove usluga investicionog održavanja autoceste (2.539.669 KM) i usluge održavanja softvera sistema naplate na naplatim mjestima (1.117.029 KM).

Usluge redovnog i zimskog održavanja autoceste odnose se na održavanje autocesta i brzih cesta. Usluge su vršene na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma sa konzorcijem dobavljača Jata Group d.o.o. Srebrenik i Doboj putevi d.o.o. Doboj, konzorcijem Sarajevoputevi d.d. Sarajevo i Euro-asfalt d.o.o. Sarajevo i konzorcijem Ceste d.d. Mostar i Balegem d.o.o. Gradačac. Na osnovu okvirnih sporazuma zaključivani su pojedinačni godišnji ugovori. Plaćanje dobavljačima vrši se nakon dostavljenih, odobrenih i ovjerenih situacija.

Tokom 2024. godine proveden je postupak javne nabavke i zaključen okvirni sporazum na četiri godine za redovno i zimsko održavanje autoceste A1 dionice: Počitelj – Bijača sa ponuđačem Ceste d.d. Mostar u vrijednosti od 4.679.952 KM. **Za održavanje ove dionice Društvo ima nabavljeno višenamjensko vozilo „Unimog” za održavanje autoceste, koje nije stavljeno u upotrebu. Vozilo sa dodatnim priključcima nabavljeno je od dobavljača „UNI-COM” d.o.o. Orašje u iznosu od 701.145 KM (sa PDV-om), koje je zaprimljeno 19. 3. 2019. godine, od kada se redovno registruje i smješteno je na lokaciji COKP Zvirovići. Prema informacijama zaposlenika, vozilo se ne koristi za predviđene namjene, a za poslove održavanja angažuju se vanjski saradnici putem postupka javnih nabavki.**

S obzirom na to da Društvo posjeduje višenamjensko vozilo „Unimog” za održavanje autoceste, koje je nabavljeno s ciljem priliva ekonomske koristi u Društvo, a koje se ne koristi za predviđenu namjenu, ne možemo potvrditi opravdanost izdvajanja sredstava za održavanje dionice „Zvirovići – Bijača” za koju je u 2024. godini utrošeno 94.374 KM.

Preporuka:

- **staviti u upotrebu nabavljeno višenamjensko vozilo, kako bi se smanjili troškovi za održavanje autoceste.**¹⁸

¹⁷ „Sl. novine FBiH” br. 12/09

¹⁸ Nerealizovana preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Društva za 2022 godinu koja je glasila: Preispitati opravdanost izdvajanja sredstava za usluge održavanja autoceste dionice Zvirovići – Bijača, s obzirom na to da Društvo raspolaže odgovarajućom opremom za navedene poslove.

Troškovi održavanja sistema nadzora i upravljanja autocestama odnose se na usluge održavanja hardverskog i softverskog dijela sistema nadzora i upravljanja prometom na svim dionicama autoceste A1 po zaključenim ugovorima sa „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo.

Troškovi usluga investicionog održavanja autoceste najvećim dijelom odnose se na redovno održavanje sistema odvodnje po zaključenim ugovorima sa „Mibral“ d.o.o. Sarajevo.

Usluge održavanja softvera sistema naplate na naplatim mjestima prema zaključenim ugovorima za održavanje sa „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo.

6.1.2.8 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 64.602.932 KM i najvećim dijelom odnose se na rashode od kamata u iznosu od 51.061.213 KM, negativne kursne razlike u iznosu od 10.165.553 KM i troškove rezervisanja u iznosu od 2.822.196 KM, što je šire pojašnjeno u tački 6.2.4 Izvještaja.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2024. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat (dobit) u iznosu od 15.139.039 KM, dok je u prethodnoj godini iskazana dobit od 20.284.437 KM.

Odredbama Zakona o cestama FBiH definisano je da Društvo ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovano radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu plana i programa rada koji je odobrila Vlada FBiH. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda Društva predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta. Konačnu odluku o načini raspodjele finansijskog rezultata – viška prihoda nad rashodima donosi Skupština Društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o cestama FBiH i Statutom Društva. Do okončanja revizije Skupština nije donijela odluku o raspodjeli finansijskog rezultata.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat s obzirom na to da:

- nisu aktivirana sredstva u pripremi za dionicu Počitelj – Zvirovići lot 1 (152.247.059 KM) i dionicu Počitelj – Zvirovići lot 2 (most) (70.263.846 KM), koje su stavljene u funkciju u 2024. godini, i od kojih se ostvaruju ekonomske koristi u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Obračunata je amortizacija za ovu dionicu u iznosu od 1.500.723 KM. Međutim, ne možemo potvrditi da je ona pravilna i potpuna, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo kvantificirati (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);
- nije izvršena procjena, niti su izvršena rezervisanja za sudske sporove koji se vode protiv Društva (tačka 9. Izvještaja).

6.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

6.2.1 Dugoročna imovina

Na datum bilansa iskazana je dugoročna imovina u iznosu od 4.492.637.214 KM sa sljedećom strukturom: nekretnine, postrojenja i oprema (4.352.208.031 KM), imovina s pravom korištenja (1.371.179 KM), nematerijalna imovina (118.950.057 KM) i ostala imovina i potraživanja (20.107.947 KM).

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi daju se u tabeli: u KM

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja, oprema i namještaj	Transportna sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ostala mat. sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost							
na 1. 1. 2024.	395.962.869	2.162.973.743	168.862.922	5.228.338	1.291.782.645	104.912.853	4.129.543.370
Direktna povećanja u 2024.	0	0	0	0	640.990.749	-25.622.652	615.368.097
Prenos sa pripreme	25.183.495	1.681.057	3.062.807	749.600	(30.676.959)	0	0
Otuđenje i rashodovanje	0	128.414	220.622	0	0	0	349.036
Ostalo	(92.663)	(4.780.990)	(101.103)	0	0	0	(4.974.756)
na 31. 12. 2024.	421.053.701	2.159.873.809	171.516.212	5.757.315	1.902.096.436	79.290.201	4.739.587.675
Akumulirana amortizacija							
na 1. 1. 2024.	0	237.644.284	103.385.922	3.294.241	0	0	344.324.446
Amortizacija	0	31.725.980	9.783.429	627.395	1.500.727	0	43.637.530
Otuđenje i rashodovanje	0	0	125.723	202.295	0	0	328.017
ostalo	0	(240.414)	(13.902)	0	0	0	(254.316)
na 31. 12. 2024.	0	269.129.849	113.029.727	3.719.341	1.500.727	0	387.379.643
Neto knjigovodstvena vrijednost							
na 1. 1. 2024.	395.962.869	1.925.329.459	65.296.999	1.934.097	1.291.782.645	104.912.853	3.785.218.924
na 31. 12. 2024.	421.053.701	1.890.743.960	58.486.484	2.037.975	1.900.595.709	79.290.201	4.352.208.032

Zemljište je iskazano u iznosu od 421.053.701 KM, i u 2024. godini uvećano je za 25.090.832 KM postupcima eksproprijacije zemljišta za izgradnju autoceste i brze ceste. Najznačajniji dio eksproprijacije odnosi se na poddionice autoceste: Ozimica – Poprikuše (5.679.643 KM), Lašva – Nević polje (3.127.341 KM), Ozimica – Medakovo (2.657.631 KM) i brzu cestu Polog – granica RH (10.795.541 KM).

Poslovi eksproprijacije zemljišta, odnosno nekretnina, obavljaju se za potrebe realizacije projekata izgradnje autoceste na Koridoru Vc i brzih cesta za koje je Vlada FBiH utvrdila javni interes, te za potrebe njihovog upravljanja i održavanja. Otkup zemljišta vrši se prema odredbama Zakona o eksproprijaciji Federacije Bosne i Hercegovine¹⁹ i Zakona o autocesti na Koridoru Vc.²⁰

Procedurom za eksproprijaciju nekretnina (juni 2020. godine) definisan je postupak eksproprijacije od podnošenja prijedloga za utvrđivanje javnog interesa pa do uknjižbe eksproprijiranih nekretnina u korist Federacije BiH. Aktivnosti u postupku eksproprijacije podijeljene su na tri faze.

Izvršen je uvid u dio dokumentacije vezane za eksproprijaciju zemljišta na dionici Ozimica – Poprikuše. Revizijom je utvrđeno da se knjigovodstveno evidentiranje eksproprijiranog zemljišta vrši na kraju mjeseca, nakon plaćanja po zaključenom sporazumu. Unos podataka nije izvršen za sve eksproprijirane parcele u GIS aplikaciju, unos podataka je u toku. Konstatovano je da su izrađeni elaborati eksproprijacije, imenovani punomoćnici, te objavljen oglas, kako je propisano procedurama rada. Uvidom u odabrane uzorke utvrđeno je da cijene poljoprivrednog zemljišta, građevinskih objekata, prema nalazu vještaka (poljoprivredne i građevinske struke), ne odstupaju od Zaključka općinske komisije.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ br.70/07, 36/10, 25/12 i 34/16

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 8/13

Društvo je implementiralo softver za prostorni pregled projekata autocestovne infrastrukture i katastra, koji omogućava uspostavu pomoćne evidencije zemljišta u vlasništvu Društva sa svim zahtijevanim podacima. **Obavljenom revizijom utvrdili smo da, iako se kontinuirano unose i ažuriraju podaci o eksproprijiranom zemljištu u pomoćnu informatičku infrastrukturu – program GIS, podaci o ovoj imovini nisu uneseni za značajan broj eksproprijiranih zemljišnih parcela.**

Preporuka:

- **uspostaviti pomoćne evidencije zemljišta u vlasništvu Društva, koje trebaju sadržavati osnovne podatke o njemu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišnoknjižni izvadak, površina, raniji vlasnik, katastarska općina).**

Građevinski objekti (mostovi, tuneli, gornji nosivi sloj, metalne konstrukcije, objekti COKP-a, naplatne kućice i dr.) iskazani su u iznosu od 1.890.743.960 KM, a u 2024. godini povećani su za 1.681.057 KM. Povećanje na ovoj poziciji odnosi se na aktiviranje metalnih konstrukcija (zamjena oštećenih žičanih ograda na dionicama autoceste Visoko – Sarajevo Sjever i Ilijaš – Sarajevo Sjever; ugradnja zaštitne ograde na dionicama autoceste Svilaj – Odžak, Zeničke obilaznice i Sarajevo Sjever). Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se na prenos imovine na JP Ceste FBiH pristupna cesta Odžak (4.780.990 KM) i za iznos obračunate amortizacije.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 58.486.485 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti, uredska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme, iskazano u iznosu od 3.062.807 KM, odnosi se najvećim dijelom na nabavku opreme za sistem naplate (1.260.788 KM), računara i računarske opreme (564.573 KM), klima uređaja (394.637 KM), signalizacije (221.053 KM), i dr. Smanjenje na ovoj poziciji, iskazano u iznosu od 220.622 KM, odnosi se najvećim dijelom na prenos imovine na JP „Ceste FBiH“ – pristupna cesta Odžak (101.103 KM), otpis i rashodovanje računarske opreme (82.611 KM) i opreme za tehničku zaštitu objekata (26.238 KM), utvrđenih obavljanjem godišnjeg popisa.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 2.037.975 KM, a čine ih teretna i putnička motorna vozila. Povećanje u iznosu od 749.600 KM odnosi se na nabavku šest putničkih motornih vozila (522.130 KM) i pet teretnih (227.470 KM) od M.R.M. eksport-import d.o.o. PJ Mostar. Smanjenje na ovoj poziciji od 220.622 KM odnosi se na prodaju starih vozila, na osnovu Odluke Uprave o prodaji službenih vozila i rješenja o imenovanju komisije za prodaju službenih vozila, putem javnog oglasa. Predmet javnog oglasa je prodaja službenih vozila prema procijenjenoj vrijednosti vozila od stalnog sudskog vještaka saobraćajne struke.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 1.900.595.709 KM i najvećim dijelom odnose se na dionice autoceste u izgradnji: Poprikuše – Nemila (515.183.941 KM); Medakovo – Ozimica (247.014.444 KM); Vranduk – Ponirak (197.558.979 KM); Putnikovo brdo – Medakovo (153.515.186 KM); Počitelj – Zvirovići lot 1 (152.247.059 KM) i lot 2 (70.263.845 KM); Ponirak – Vraca (148.447.095 KM).

Realizacija plana građenja po dionicama autoceste i brzih cesta u 2024. godini:

R. br.	Naziv investicije	Vrijednost ugovora/ procijenjena vrijednost bez PDV-a (KM)	Plan za 2024. godinu bez PDV-a (KM)	Ostvareno od 1. 1-31. 12. 2024. bez PDV-a (KM)	% realizacije
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100
Realizacija po dionicama					
1.	Putnikovo brdo – Medakovo	279.270.050	96.555.940	72.078.418	74,65
2.	Medakovo – Ozimica	707.528.065	171.460.394	200.438.783	116,90
3.	Ozimica – Poprikuše	507.976.843	10.000.000	0	0,00
4.	Poprikuše – Nemila	547.828.580	108.473.398	114.864.529	105,89
5.	Nemila – Vranduk	216.982.471	47.619.323	45.259.143	95,04
6.	Vranduk – Ponirak	256.511.582	37.304.689	36.010.649	96,53

7.	Ponirak – Vraca	159.383.132	10.599.507	17.685.507	166,85
8.	Vraca – Donja Gračanica	113.997.536	548.228	0	0,00
9.	Klopče – Donja Gračanica	281.831.238	700.000	0	0,00
10.	Sarajevska obilaznica (Lot 3B)	25.000.000	1.000.000	0	0,00
11.	Tarčin – Ivan (lot 1)	155.363.515	254.730	0	0,00
12.	Tarčin – Ivan (lot 2)	125.623.438	550.000	0	0,00
13.	Mostar sjever – Mostar jug	685.000.000	2.000.000	0	0,00
14.	Mostar jug – tunel Kvanj	299.354.917	4.108.726	0	0,00
15.	Tunel Kvanj – Buna	244.931.621	2.094.172	0	0,00
16.	Počitelj – Zvirovići (lot 1)	147.958.540	34.046.842	25.797.627	75,77
17.	Počitelj – Zvirovići (lot 2)	65.644.398	4.285.959	4.334.391	101,13
18.	AC Orašje – Tuzla (lot IVb i V Čanići –Tuzla)	182.057.679	500.000	0	0,00
19.	BC Bihać – Cazin – V. Kladuša – granica RH	295.000.000	500.000	0	0,00
20.	BC Lašva – Nević Polje	69.123.000	30.393.009	28.463.204	93,65
21.	BC Prača – Goražde (tunel Hranjen)	259.379.997	29.374.595	10.072.002	34,29
22.	BC Mostar – Široki Brijeg – Polog – RH, dionica Polog – granica RH, sekcija Polugrno – Podledinac	49.978.247	7.000.000	0	0,00
23.	BC Mostar – Široki Brijeg – Polog – RH, dionica Polog – granica RH, sekcija Podledinac – Grude Istok	69.246.532	8.000.000	0	0,00
UKUPNO		5.744.971.381	607.369.513	555.004.253	91,38

Tokom 2024. godine bilo je aktivno deset gradilišta. Navodimo aktivnosti vezane za uzorkom obuhvaćene dionice:²¹

1. Poddionica Počitelj – Zvirovići lot 1 i lot 2

Dužina dionice iznosi 11,07 km i podijeljena je na dva lota: lot 1 čini trasa autoceste u dužini preko 10 km na kojoj se nalaze značajni objekti: Petlja Počitelj sa naplatnim mjestom i pristupnim prometnicama, interregionalno čvorište, tri vijadukata, tunel i otvorena trasa, dok lot 2 čini Most Počitelj dužine 980 m.

Građevinski radovi – lot 1	
Izvođač radova	China State Construction Engineering Corporation Limited
Datum zaključivanja Ugovora o građenju	20. 6. 2019.
Dužina dionice	10,1 km
Vrijednost ugovora	66.131.723 EUR
Rok završetka radova	25. 9. 2021.
Addendumi (3)	- Addendumom br. 1 zaključenim 1. 11. 2021. produžen rok dovršetka radova na sekciji 1 za 365 dana.; - Addendumom br. 2 zaključenim 9. 5. 2022. produžen rok završetka radova za ukupno 395 dana, određen novi rok do 26. 10. 2022. godine. - Addendumom br. 3 koji je zaključen 9. 7. 2024. produžen rok završetka radova do 4. 4. 2024. i uvećana vrijednost ugovora na 83.000.000 EUR
Građevinski radovi – lot 2	
Izvođač radova	Jont venture: Azvirt Limited Liability Company C. (Azerbejdžan); Sinohydro Corporation Limited (Kina) i Power China Road Bridge Group Co. Ltd (Kina)
Datum zaključivanja ugovora	20. 6. 2019. godine
Vrijednost zaključenog ugovora	32.894.421 EUR
Rok završetka radova	septembar 2021. godine
Dužina dionice	1 km
Nadzor	
Konsultant	IRD Engineering S.r.l. (Italija)
Vrijednost ugovora	4.434.300 EUR
Addendumi (4)	- Addendumom br. 4 koji je zaključen 30. 12. 2024. povećana vrijednost na 8.392.324 EUR

²¹ Vrijednosti ugovora iskazane su sa PDV-om.

Počitelj – Zvirovići, lot 1 i 2 – Ova dionica je završena i puštena u promet u septembru 2024. godine. Federalno ministarstvo prostornog uređenja izdalo je dozvolu za njenu upotrebu 29. 8. 2024. godine. U narednom periodu vršit će se kontrola konačnog obračuna, kao i radovi na rehabilitaciji lokalnih cesta na području općine Čapljina. Konačna vrijednost Ugovora za izgradnju je uzeta iz posljednje procjene inženjera koja obuhvata radove po Sporazumu o prijateljskom okruženju s gradom Čapljina, nefakturisanih radova po neriješenim varijacionim nalogima i procjeni konačne vrijednosti Zahtjeva Izvođača zbog produžetka roka. **Ukupno povećana ugovorena vrijednost po osnovu addenduma na ovoj dionici autoceste iznosila je 20.826.301 EUR.**

U skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, priznavanje ove imovine se vrši ako, i samo ako: (a) je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tom stavkom pritjecati u subjekt, i (b) se trošak stavke može pouzdano izmjeriti. **Društvo je Procedurom prenosa projekata iz pripreme u upotrebu²² uredilo način stavljanja u upotrebu izgrađenih dionica autoceste i brzih cesta. Procedurom je, između ostalog, definisano da se njenom primjenom želi osigurati da prenos projekata sa pripreme u upotrebu bude usaglašen s važećim MRS-ovima, računovodstvenim propisima u FBiH, te internim aktima Društva.**

Dionica autoceste na Koridoru Vc Počitelj – Zvirovići završena je i puštena u promet u septembru 2024. godine, a knjigovodstveno nije izvršeno njeno aktiviranje. Na datum bilansa dionica Počitelj – Zvirovići lot 1 (152.247.059 KM) i lot 2 (70.263.845 KM) iskazana je na poziciji materijalne imovine u pripremi. S obzirom na to da se od upotrebe dionice autoceste Počitelj – Zvirovići lot 1 i lot 2 ostvaruju ekonomske koristi, bilo je potrebno izvršiti njeno priznavanje u finansijskim izvještajima, kako to nalažu odredbe MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno je imalo za posljedicu da su na datum bilansa nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi precijenjeni za najmanje 222.510.904 KM, a pozicija građevinskih objekata potcijenjena za isti iznos.

Prema paragrafu 55. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, amortizacija imovine započinje kad je imovina spremna za upotrebu, tj. kad se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za korištenje u svrhu koju je odredila uprava. Također, paragrafom 15. MRS-a 16 utvrđeno je da se pojedinačna stavka nekretnine, postrojenja ili opreme koja ispunjava kriterije da se prizna kao imovina treba mjeriti po svom trošku (nabavke). Pravilnikom o računovodstvenim politikama utvrđeno je da troškove nabavke nekretnina čine ukupni troškovi kupnje koji se pripisuju pribavljanju imovine (priprema gradilišta, troškovi isporuke, prenosa, izrada glavnog projekta i projekta izvedenih radova, takse i sl.). **Za dionicu autoceste Počitelj – Zvirovići izvršen je privremeni obračun amortizacije u iznosu od 1.500.723 KM. S obzirom na to da nije utvrđena konačna vrijednost radova, odnosno nisu iskazani svi troškovi koji se mogu pripisati njenoj nabavci, ne možemo potvrditi da je obračun amortizacije izvršen u skladu sa odredbama MRS-a 16 i Pravilnikom o računovodstvenim politikama.**

Preporuka:

- *dionice autoceste koje su u upotrebi knjigovodstveno evidentirati u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, s ciljem fer i istinitog prikazivanja u finansijskim izvještajima.*

2. Brza cesta Sarajevo – Goražde (Tunel Hranjen)

Izvor finansiranja: Budžet FBiH		
Procenat realizacije građenja: 51,3%		
	Datum ugovora	Vrijednost ugovora bez PDV-a u KM
Građenje: Izvođač radova „Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo		
Lot 1	22. 9. 2018.	71.414.968
Lot 1 i 2	27. 7. 2022.	33.665.702
Lot 1 i 2	25.10. 2023.	6.728.225
Lot 1 i 2	21. 3. 2024.	122.975.919

²² Procedura prenosa projekata iz pripreme u upotrebu donesena je 18. 12. 2013. godine

Nadzor: IPSA – Institut d.o.o. Sarajevo		
	5. 2. 2019.	2.977.997
	10. 8. 2022.	1.499.982
	15. 8. 2024.	299.967
	15.8. 2024.	891.937
Ukupno		240.454.697

Dionica brze ceste Prača – Goražde je ukupne dužine 18,4 km. Faza I brze ceste predstavlja izradu poluprofila brze ceste na njenoj cijeloj dužini (po jedna saobraćajna traka u oba smjera). Realizacija ovog projekta započela je izgradnjom tunela Hranjen (lot 1 Faze I), dužine 5,5 kilometara, a ugovor je potpisan krajem 2018. godine. U toku implementacije prvog ugovora, prema interpretaciji Izvođača radova i nadzornog organa, zatečeno je znatno složenije geološko okruženje nego ono predviđeno ugovorom, što je dovelo do povećanih troškova izgradnje i znatno manje realizacije od ugovorene. Trenutno se izvode radovi u skladu sa uslovima iz četvrtog Ugovora čija je vrijednost 122,98 miliona KM sa rokom gradnje od 30 mjeseci. Ugovor sa Izvođačem radova je potpisan u prvom kvartalu 2024. godine, ali je zbog poništavanja tendera za izbor nadzora došlo do kašnjenja početka izvođenja radova po ovom ugovoru. Radovi su otpočeli tek u augustu 2024. godine. Lot 2 Faze I predstavlja kompletiranje svih radova u tunelu Hranjen te izgradnju poluprofila brze ceste ispred i iza tunela Hranjen od Prače (Hrenovice) do Goražda.

3. Vranduk – Ponirak

Građevinski radovi	
Izvođač radova	Konzorcij: Azvirt Limited Liability Company (Azerbejdžan); Sinohydro Corporation Limited i Powerchina Roadbridge Group (Kina); Hering d.d. Široki Brijeg (BiH)
Datum Ugovora o građenju	15. 5. 2019.
Dužina dionice	5,3 km
Vrijednost ugovora	76.592.799 EUR
Rok završetka radova	24 mjeseca (17. 10. 2022.)
Addendumi (5)	- Addendumom br. 1 produžen rok za izvođenje radova za 426 dana do 17. 6.2022. (7. 6. 2022.) - Addendumom br. 2 produžen rok za 388 dana do 20. 3. 2023. (20. 3. 2023.) - Addendumom br. 3 utvrđena nova vrijednost od 86.592.799 EUR i rok završetka radova do 9. 11. 2023. (26. 4. 2023.) - Addendumom br. 4 utvrđena nova vrijednost od 153.448.178 EUR i rok za završetak radova do 31. 3. 2026. godine (26. 1. 2024.) - Addendumom br. 5 se definiše isplata avansa za nove radove u tri jednake rate (30. 7. 2024.)
Nadzor	
Konsultant	Konzorcij DRI upravljanje investicij d.o.o. (Slovenija) i Divel d.o.o. Sarajevo (BiH)
Vrijednost ugovora	2.435.823 EUR
Addendumi (3)	- Addendumom br. 1 promijenjena vrijednost Ugovora na 3.518.014 EUR i trajanje ugovora do 8. 11. 2014. (1. 2. 2022.) - Addendumom br. 2 promijenjena vrijednost Ugovora na 4.525.113 EUR (23. 3. 2023.) - Addendumom br. 3 koji je zaključen 22. 2. 2024. promijenjena vrijednost Ugovora na 7.302.021 EUR i trajanje Ugovora do 8. 3. 2027.
Konsultantske usluge	
Konsultant	Institut za građevinarstvo IG d.o.o. Banja Luka i Saraj inženjering d.o.o. Sarajevo
Vrijednost ugovora	1.002.690 KM

Vranduk – Ponirak – Najznačajniji objekti na ovoj dionici su most Vranduk 1 (L = 390 m), most Vranduk 2 (L = 340 m), tunel Vranduk (L = 400m) i tri manja vijadukta ukupne dužine 300 m. Rok za izvođenje radova je bio do novembra 2023. godine. Radovi na trasi kasne zbog nedovoljnog angažmana Izvođača i izmjene projektne dokumentacije.

Zbog neadekvatnosti tehničkih rješenja iz glavnog projekta za sektore 1, 6 i 7 (dužine cca 2,8 km), projektant Yuxsel izradio je nove glavne projekte za spomenute sektore. Krajem 2023. godine postignut je sporazum sa Konzorcijem Azvirt Ltd i Hering d.d. izvođačem radova o nastavku radova prema novim projektima. Radovi na dionici su nastavljeni u martu 2024. godine. Aneksom br. 4 je povećana vrijednost ugovora i produžen rok gradnje za dodatna 24 mjeseca. Planirano je da se u 2025. godini izvedu i radovi napajanja srednjim naponom Tunela Zenica kao dodatni rad s obzirom na to da projektima nije bio definisan način napajanja električnom energijom. **Ukupno povećana ugovorena vrijednost po osnovu addenduma za ovu dionicu autoceste iznosila je 81.721.577 EUR, od čega se na građevinske radove odnosi 76.855.379 EUR, a na usluge nadzora 4.866.198 EUR.**

4. Poprikuše – Nemila

Građevinski radovi	
Izvođač radova	Cangiz Insaat Sanayi ve Ticaret A.S. (Turska)
Datum zaključivanja Ugovora o građenju	16. 11. 2020.
Dužina dionice	5,5 km
Vrijednost ugovora	208.059.247 EUR sa PDV-om
Rok završetka radova	42 mjeseca
Addendumi	- Addendum br. 1 potpisan je 23. 1. 2023. godine, kojim je ugovorena vrijednost povećana na 293.787.357 EUR sa PDV-om. Očekivani završetak radova produžen za dodatna 182 dana. Revidirani rok za završetak radova iznosi ukupno 1.462 dana, odnosno do 8. 12. 2024. godine - Addendum br. 2 u pripremi
Nadzor	
Konsultant	IRD Engineering S.r.l
Vrijednost ugovora	5.194.800 EUR sa PDV-om
Datum zaključivanja ugovora	29. 4. 2020.
Trajanje ugovora	67 mjeseci
Addendumi	Addendum br. 1 potpisan je 6. 10. 2021. godine, kojim je ugovorena cijena povećana na 5.250.960 EUR sa PDV-om.

Poprikuše – Nemila – Na predmetnoj dionici od značajnijih objekata su tunel Golubinja koji je jedan od geološki najkompleksnijih tunela (L = 3659/3659 m), mostovi: Golubinja 1 (L = 423,5/476,5 m) i Bosna (L = 196/204 m), te vijadukti Golubinja 2 (L = 138/138 m) i Kovanići (L = 116/120 m). Predmetnoj dionici pripada i petlja Poprikuše, kao i Centar za kontrolu prometa. Završeni su svi betonski radovi na konstrukcijama mostova, kao i iskop obje cijevi tunela; trenutno se radovi izvode na betoniranju sekundarne obloge koji su pri samom kraju. Također se radi na opremanju tunela, dijela trase i platou za COKP, petlje i naplatnog mjesta. Izvođač radova je uputio zahtjev za odobravanje produžetka roka izgradnje za 266 dana i povećanje vrijednosti ugovorenih radova koji se odnose na troškove iskopa preostalih 230,8 m tunela. Priprema Addenduma br. 2 je u toku. **Ukupno povećana ugovorena vrijednost po osnovu addenduma za ovu dionicu autoceste iznosila su 85.784.265 EUR.**

5. Putnikovo brdo – Medakovo

Građevinski radovi	
Izvođač radova	„Euro – Asfalt“ d.o.o. Sarajevo
Datum zaključivanja Ugovora o građenju	11. 11. 2022.
Dužina dionice	8,5 km
Vrijednost ugovora	167.062.556 EUR
Rok završetka radova	Do 30. 12. 2024. (24 mjeseca)
Addendumi (2)	Addendumima nisu promijenjeni rokovi završetka radova i ugovorena vrijednost.

Nadzor	
Konsultant	IRD Engineering S. r. l. (Italija)
Vrijednost ugovora	2.866.500 EUR
Addendumi (3)	Addendumima nisu promijenjeni trajanje ugovora i ugovorena vrijednost.

Putnikovo Brdo – Medakovo – Izgradnja ove dionice autoceste, osim dijelova otvorene trase, obuhvata tri mosta preko rijeke Usore, petlju Karuše, čeonu naplatno mjesto Doboj jug, regulaciju korita rijeke Usore, regulaciju korita rijeke Tešanjke, petlju Usora, petlju i bočno naplatno mjesto Medakovo, COKP Medakovo, rekonstrukciju dijela regionalne ceste za Tešanj i još nekoliko manjih objekata prolaza i propusta.

Ugovor za izvođenje radova je zaključen 11. 11. 2022. godine po modelu crvenog FIDIC-a.²³ Ugovoreni rok izgradnje ove dionice je 24 mjeseca, a zvanični početak radova je bio 1. 6. 2023. godine. Radovi se odvijaju na objektima i trasi. Kasno uvođenje Izvođača u posjed, neriješeni imovinskopравни odnosi na jednom dijelu trase, zahtjevi lokalne zajednice za projekte iz Sporazuma o prijateljskom okruženju, te dodatni zahtjevi izvođača bili su razlog slabije realizacije u prethodnoj godini. Također, zbog arheoloških nalazišta bila je nužna izmjena projektnog rješenja mostova Treševina 1 i Treševina 2, što je uticalo na nešto niži stepen realizacije radova u prvoj polovini 2024. godine. Izmjene projektnog rješenja na Sektoru 1 i 6 uzrokovane klizištima će uticati na produženje ugovorenog roka izgradnje. Međutim, uvidom u dokumentaciju i potpisanim addendumima nisu promijenjeni rokovi završetka radova niti ugovorena cijena.

6. Medakovo – Ozimica

Građevinski radovi	
Izvođač radova	Cengiz Insaat sanayi ve Ticaret A.S. (Turska)
Datum zaključivanja Ugovora o građenju	9. 3. 2023.
Dužina dionice	21,7
Vrijednost ugovora	423.252.426 EUR
Rok završetka radova	30 mjeseci + 6 mjeseci pripremni radovi
Addendumi	
Nadzor	
Konsultant	Joint venture: Yuksel Proje A.S. – Trasa d.o.o. Sarajevo
Vrijednost ugovora	5.335.682 EUR
Trajanje ugovora	54 mjeseca
Addendum br. 1	Addendum br. 1 potpisan 15. 5. 2023. godine zbog promjena osoblja u druge projekte. Ugovorena vrijednost i trajanje ugovora ostaju nepromijenjeni.
Tehnička podrška	
Konsultant	Arup d.o.o. Beograd (Srbija)
Datum potpisivanja ugovora	8. 12. 2022.
Vrijednost ugovora	987.655 EUR
Trajanje ugovora	54 mjeseca

Medakovo – Ozimica – Ova najduža dionica autoceste je projektovana kroz područje općine Tešanj, Maglaj i Žepče. Između općina Tešanj i Maglaj, trasa ove dionice prolazi tunelom ispod prevoja Crni vrh dužine oko 2,2 km. Osim ovog tunela, na trasi je projektovano osam mostova i vijadukata, dva odmorišta Tugovo i Strupinska, petlja i bočno naplatno mjesto Ozimica, kao i veći broj manjih objekata prolaza i propusta. Predviđeni rok izgradnje ove dionice je 30 mjeseci. Ugovor za izvođenje radova je zaključen 9. 3. 2023. godine. Ugovor je potpisan po modelu crvenog FIDIC-a. Prema Zakonu o autocesti na koridoru Vc, započeti su pripremni radovi sredinom 2023. godine, dok je zvanično ugovor u punom kapacitetu počeo da traje od 1. 12. 2023. godine. Usljed zastoja na dobivanju dozvola za deponovanje iskopanog materijala, neriješene eksproprijacije i složenih geoloških uslova u tunelu Crni Vrh, radovi u prvom kvartalu 2024. godine su izvođeni slabijim intenzitetom u odnosu na dinamički plan izgradnje.

²³ „Crveni FIDIC“ se odnosi na Crvenu knjigu FIDIC-a, jednu od standardnih knjiga ugovora koje izdaje Međunarodna federacija konsultantskih inženjera (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils – FIDIC).

S obzirom na to da je došlo do poboljšanja geoloških uslova na sjevernoj strani tunela, radovi su intenzivirani u ostatku godine, a do povećanja realizacije u odnosu na planiranu dinamičkim planom gradnje je došlo zbog obračuna razlike u cijeni u skladu sa članom 13.8. Ugovora.

Važno je napomenuti da je jedan od partnera u Konzorciju za nadzor, Trasa d.o.o. Sarajevo napustila Konzorcij, te da ostaje samo jedan konsultant Yuksel Proje A.S.

7. Nemila – Vranduk

Građevinski radovi	
Izvođač radova	HGG İnşaat Anonim Sirketi (Turska)
Datum zaključivanja Ugovora o građenju	14. 2. 2022.
Dužina dionice (km)	5,7
Vrijednost ugovora	64.956.530 EUR
Rok završetka radova (mjeseci)	do 22.2.2024. godine (24 mjeseca)
Addendumi (4)	- Addendumom br. 1 produžen rok za izgradnju sekcije 2 za 303 dana (potpisan 12. 8. 2022.); - Addendumom br. 2 promijenjena vrijednost ugovora na 65.440.708 EUR (potpisan 19. 5. 2023.) - Addendumom br. 3 produžen rok izgradnje do 2. 7. 2024. godine (potpisan 19. 1. 2024) - Addendumom br. 4 produžen rok završetka do 10. 3. 2026. i uvećana vrijednost ugovora na 129.801.409 EUR (potpisan 17. 7. 2024.)
Nadzor	
Konsultant	Joint venture: Adel Al-Obaid Engineering Consultants and IPSA Institut d.o.o.
Vrijednost ugovora	1.500.525 EUR
Addendumi (2)	- Addendumom br. 2 produžen ugovor i promijenjena vrijednost ugovora na 3.853.863 EUR (potpisan 17. 7. 2024.)

Nemila – Vranduk – Poddionica je duga 5,7 km i većim dijelom je locirana na padini sa desne strane rijeke Bosne. Iako se radi, u građevinskom smislu, o nešto lakšem terenu, na pojedinim lokacijama trasa zadire u potencijalno nestabilne dijelove terena. Osim izgradnje autoceste, projekat ove poddionice obuhvata i izmještanje magistralne ceste M-17. Prvobitno ugovoreni rok izvođenja radova je 24 mjeseca. Ugovor sa izvođačem HGG İnşaat Turska je potpisan u prvom kvartalu 2022. godine. Radovi na izgradnji ove poddionice su se odvijali usporenom dinamikom zbog izmještanja magistralne ceste M17, što je bio uslov za nastavak radova na autocesti. Završeni su radovi na izmještanju M17 te je izvršen tehnički prijem. Na potezu naselja Stara Stanica izvršena je promjena projektnog rješenja, gdje je predviđena izgradnja tunela dužine 1,5 km. Sa izvođačem radova je 17. 7. 2024. godine potpisan aneks na Ugovor o izvođenju radova, kojim je produžen rok izgradnje do marta 2026. godine i povećana je ugovorena vrijednost radova za izgradnju tunela Stara Stanica. **Ukupna povećanja ugovorene vrijednosti po osnovu addenduma za ovu dionicu autoceste iznosila su 67.198.217 EUR.**

Zakonom o privrednim društvima (član 32. stav 4) propisano je da su lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.

S obzirom na navedeno i izvršenim vidom u dokumentaciju za uzorkom odabrane dionice gradnje utvrdili smo se da Društvo za realizaciju projekata, pored zaključenih ugovora, zaključuje addendume na ugovore kojima mijenja ugovorene vrijednosti radova i produžuje rokove gradnje.

Najčešći uzroci u obrazloženjima su loša projektna rješenja, sa neadekvatno istraženom geologijom, zatim kašnjenje implementatora u osiguranju projektne dokumentacije, izvođenje dodatnih radova koji nisu obuhvaćeni prvobitnim projektom, nisu dobro odrađene sve istražne studije neophodne za dobru izradu projekta i dr., što dovodi do toga da se tokom gradnje nepravilnosti rješavaju pretprojektovanjem kroz varijacije koje zahtijevaju više vremena i veće troškove. Radi evidentno slabo urađenih projekata potrebno je da Uprava prilikom ugovaranja usluga projektovanja predvidi povećanje odgovornosti projektanata kako bi greške i odstupanja bila što manja, čime bi se izbjegli ili smanjili dodatni radovi i mijenjanje projekata.

Ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata izgradnje zbog sljedećeg:

- nije aktivirana i stavljena u upotrebu dionica autoceste Počitelj – Zvirovići lot 1 (152.247.059 KM) i lot 2 (70.263.845 KM);
- addendumima su produžavani rokovi izgradnje i značajno povećane vrijednosti u odnosu na prvobitne ugovore na dionicama: Počitelj – Zvirovići lot 1 (20.826.301 EUR), Vranduk – Ponirak (76.855.379 EUR), Poprikuše – Nemila (85.784.265 EUR) i Nemila – Vranduk (67.198.217 EUR). Na ove četiri dionice autoceste ukupna povećanja vrijednosti u odnosu na prvobitno ugovorenu vrijednost putem addenduma iznose 255.530.360 EUR.

Zbog navedenog nismo stekli razumno uvjerenje da su odgovorna lica, organi upravljanja, svako u okviru svoje nadležnosti, poduzimali odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica, koje su nastale zbog nepostupanja po zaključenim ugovorima i stvaranjem dodatnih troškova usljed izmjena projekata.

Preporuka:

- *izvršiti potrebne predradnje za svaki projekat, kako bi realizacija ugovora blagovremeno započela, a sredstva se koristila ekonomično i efikasno, s ciljem zaštite imovine Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.²⁴*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, prema očekivanom vijeku upotrebe stalnog sredstva, koje Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. Društvo je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama propisalo obračun amortizacije. Obračun amortizacije počinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Obračunu amortizacije ne podliježu stalna sredstva koja imaju neograničen vijek upotrebe (zemljište i šume kao prirodna bogatstva; donji sloj autoceste ili brze ceste; primarna konstrukcija tunela na autocesti i broj cesti; nematerijalna imovina s neodređenim vijekom upotrebe; stalna sredstva u pripremi sve do aktiviranja; umjetničke slike i knjige).

U tabeli je pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (godina)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna imovina (software)	5	20
Donji stroj autoceste	neograničeno	0
Gornji stroj autoceste	15	6,67
Mostovi	66,67	1,5
Tuneli – primarna konstrukcija	neograničeno	0
Tuneli – sekundarna konstrukcija	66,67	1,5
Objekti kontrole naplate	35	2,86
Naplatne kućice i drugi montažni objekti (zidanj)	20	5
Trafostanice	35	2,86
Računarska oprema	5	20
Ostala oprema	8-20	5-12,50
Vozila	6,45	15,50

²⁴ U ovu preporuku spojene su tri nerealizovane preporuke iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2022. godinu: „Organi upravljanja, svako u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, moraju djelovati s ciljem zaštite imovine Društva i inicirati da se u potpunosti poštuju odredbe zaključenih ugovora, posebno vodeći računa o ispunjavanju obaveza izvođača prilikom vršenja ugovorene usluge“; „Društvo treba unaprijediti cjelokupan proces i izvršiti potrebne predradnje za svaki projekat, kako bi realizacija ugovora blagovremeno započela, a sredstva se koristila efikasno“ i „Osigurati efikasnost realizacije projekata izgradnje u skladu sa Planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta“.

Umanjenje vrijednosti sredstava

Na kraju svake godine menadžment je dužan izvršiti ocjenu da li postoje pokazatelji da je vrijednost sredstva umanjena. Ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadivi iznos za takvo sredstvo, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

U članu 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH definisano je da su subjekti od javnog interesa dužni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim. Procjenjivanje vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu i/ili poslovnu vrijednost, imovine, obaveza i kapitala, na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, u skladu sa pravilima struke.

Neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme na 31. 12. 2024. godine iskazana je u iznosu od 4.352.208.031 KM, te čini najznačajniju stavku Izvještaja o finansijskom položaju Društva. **Društvo je, postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, angažovalo ovlaštenog procjenitelja „Vještak“ d.o.o. Mostar da izvrši ocjenu postojanja pokazatelja o umanjenju vrijednosti sredstava. U dostavljenom Elaboratu navodi se da ne postoje pokazatelji koji bi upućivali na potrebu za priznavanjem umanjenja vrijednosti imovine. Međutim, izvještaj ovlaštenog procjenitelja ne sadrži zaključke o nadoknadivim iznosima imovine, niti procjenu njihove fer ili tržišne vrijednosti, uz više izraženih ograničenja koja se odnose na procjenu imovine, uključujući: neuspostavljenu i nepotpunu evidenciju zemljišta; veliki broj aktivnih sudskih sporova u vezi sa imovinsko-pravnim odnosima; otvorene postupke prenamjene zemljišta; značajna ulaganja u imovinu u izgradnji koja ne generiše prihod; kao i upitnu ekonomsku opravdanost provođenja sveobuhvatne procjene imovine.**

Iako je Društvo angažovalo ovlaštenog procjenitelja radi identifikacije mogućih pokazatelja umanjenja vrijednosti, dostavljeni Elaborat sadrži niz ograničenja i ne uključuje procjenu nadoknadivih iznosa sredstava, što je suštinski zahtjev MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Također, Uprava Društva nije dodatno analizirala nalaze procjenitelja niti je provela vlastitu dokumentovanu procjenu nadoknadivog iznosa sredstava, iako su pojedini faktori mogli ukazivati na potrebu za priznavanjem gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je Društvo u potpunosti postupilo u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Navedeno može imati za posljedicu da su knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine i finansijski rezultat na 31. 12. 2024. godine precijenjeni.

Preporuka:

- ***poduzeti aktivnosti koje će omogućiti da se osigura nesmetana procjena vrijednosti imovine, s ciljem realnog finansijskog izvještavanja.***

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo raspolaže dokazima o vlasništvu nad svim nekretninama.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

6.2.1.2 Imovina s pravom korištenja

Imovina s pravom korištenja iskazana je u neto iznosu od 1.371.179 KM (bruto 2.277.715 KM i ispravka vrijednosti 906.536 KM). Strukturu ove imovine čine građevinski objekti (1.290.630 KM) i putnička vozila u najmu (80.549 KM) koji se vrednuju u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi.

Imovina s pravom korištenja predstavlja pravo najmoprimca na korištenje imovine tokom trajanja najma. Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu po osnovu najma. Na prvi dan trajanja najma, Društvo obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan.

Društvo ima zaključene ugovore o najmu poslovnih prostorija sa Gradom Mostarom (površine 2.074,47 m²) u trajanju od tri godine (od 1. 1. 2024. godine do 31. 12. 2026. godine), sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 35.722 KM i „Union bankom“ d.d. Sarajevo (površine 1.284 m²) u trajanju od pet godina (od 9. 1. 2023. godine do 8. 1. 2028. godine), sa mjesečnom zakupninom u iznosu od 23.443 KM.

Društvo, pored vlastitih vozila za potrebe obavljanja poslovnih aktivnosti, koristi i dva vozila po osnovu zaključenih ugovora o operativnom najmu sa: „Porsche Leasing“ d.o.o. Sarajevo za najam putničkog vozila (104.925 KM) u trajanju od 48 mjeseci, sa mjesečnom zakupninom vozila u iznosu od 2.185,95 KM i „Sparkasse Leasing“ d.o.o. Sarajevo za najam terenskog vozila (163.746 KM) u trajanju od 48 mjeseci, za koji mjesečna zakupnina iznosi 3.411 KM.

Nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje bi se mogla potvrditi opravdanost iznajmljivanja putničkih vozila po ugovorima o operativnom najmu za koje se plaća mjesečna naknada u iznosu od 5.596 KM.

Nematerijalna imovina iskazana je u iznosu od 118.950.057 KM, i sastoji se od: izrade glavne i idejne projektne dokumentacije (90.995.314 KM), ulaganja u tuđu imovinu (26.439.776 KM) i nabavke softvera (1.514.967 KM).

6.2.1.3 Ostala imovina i potraživanja

Ostala imovina i potraživanja iskazana su u iznosu od 20.107.947 KM, a odnose se na potraživanja za sredstva data Javnom preduzeću „Ceste Federacije BiH“ na osnovu Odluke Vlade FBiH od 25. 1. 2010. godine. Sredstva su data za kupovinu zemljišta za potrebe izgradnje autoceste i objekata na trasi Koridora Vc na dionici Sarajevska zaobilaznica.

6.2.2 Kratkoročna imovina

Na datum bilansa iskazana je kratkoročna imovina u iznosu od 162.953.707 KM, sa sljedećom strukturom: zalihe (1.131.877 KM), potraživanja od kupaca (155.313 KM), novac i novčani ekvivalenti (15.051.677 KM) i ostala imovina i potraživanja uključujući i razgraničenja (146.614.835 KM).

6.2.2.1 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su zalihe u iznosu od 1.131.877 KM, a odnose se na zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara (960.939 KM) i robu (170.938 KM). Zalihe materijala i rezervnih dijelova početno se vrednuju po trošku nabavke, a za utrošak zaliha primjenjuje se metoda prosječne cijene.

6.2.2.2 Novac i novčani ekvivalenti

	31. 12. 2024.	31. 12. 2023.
Novac i novčani ekvivalenti:	15.051.677	5.734.108
Transakcijski računi - domaća valuta	14.691.428	5.173.383
Transakcijski računi - strana valuta	97.368	85.049
Blagajne - domaća valuta	246.178	441.439
Blagajne - strana valuta	16.703	34.237

Novac i novčani ekvivalenti na datum bilansa iskazani su u iznosu od 15.051.677 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima poslovnih banaka. Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka: Union banka d.d. Sarajevo (glavni račun), Raiffeisen Bank d.d. BiH, Sparkasse Bank d.d. BiH, Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH, UniCredit Bank d.d. Mostar, i Bosna Bank International d.d. Sarajevo.

U glavnoj blagajni evidentiraju se: novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, takse, te sitni računi. Blagajna se vodi i zaključuje svakodnevno. Blagajne domaće i strane valute odnose se na glavnu blagajnu u domaćoj i stranoj valuti, otvorenu u okviru Ekonomsko-finansijskog sektora koji se nalazi u organizacionom dijelu Društva u Mostaru i blagajne na naplatnim mjestima na autocesti koje se vode u okviru Sektora za upravljanje i održavanje u Službi za naplatu cestarina u Sarajevu.

6.2.2.3 Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana je sljedeća struktura ostale imovine i potraživanja, uključujući i razgraničenja: u KM

	31. 12. 2024.	31. 12. 2023.
Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	146.614.835	144.081.978
Potraživanja za prikupljena sredstva od akciza	15.924.326	14.486.032
Potraživanja iz Budžeta FBiH po odlukama Vlade	18.736.910	20.869.978
Potraživanja za povučena, a neiskorištena sredstva po EIB kreditu	56.790.341	45.623.356
Potraživanja za date avanse	438.221	403.959
Potraživanja od dobavljača za naknadno dostavljene knjižne obavijesti	7.083.518	0
Potraživanja za naknade štete od osiguravajućih društava	0	154.437
Potraživanja za kartično poslovanje	249.215	227.821
Potraživanja za PDV	47.322.548	62.264.827
Unaprijed plaćeni rashodi	69.643	45.673
Ostala potraživanja	113	5.895

Potraživanja za prikupljena sredstva od akciza iskazana su u iznosu od 15.924.326 KM i odnose se na potraživanja po ovom osnovu za decembar. Uplata je izvršena u januaru 2025. godine.

Potraživanja iz Budžeta po odlukama Vlade FBiH iskazana su u iznosu od 18.736.910 KM. Potraživanja su evidentirana na osnovu Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa utroška dijela sredstava „Kapitalni transferi javnim preduzećima – transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ namijenjenih za finansiranje izgradnje kapitalnih infrastrukturnih projekata u kojima je Društvo implementator projekta. Refundacija sredstava vrši se podnošenjem zahtjeva resornom ministarstvu, a na osnovu nastalih obaveza prema dobavljačima.

Potraživanja za povučena, a neiskorištena sredstva po EIB kreditima iskazana su u iznosu od 56.790.341 KM, a odnose se na kredit br. 83.975 (2.955.833 KM) i br. 91.682 (53.834.508 KM). Na ovoj poziciji evidentira se praćenje efektivnosti kredita u punom iznosu i utrošak sredstava po tranšama, nakon što se dobije izvod korespondentne banke. Stanje obaveza i plaćanja po osnovu kredita na 31. 12. 2024. godine usaglašena su sa Federalnim ministarstvom finansija. Ova novčana sredstva bit će zatvarana povlačenjem sredstava i realizacijom tranši.

6.2.3 Kapital

Struktura kapitala iskazana je u tabeli:

	31. 12. 2024.	31. 12. 2023.
KAPITAL	600.892.628	585.735.589
Državni kapital	2.000	2.000
Ostali oblici vlasničkog kapitala	422.561.207	422.561.207
Vlasnički kapital	422.563.207	422.563.207
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	163.190.382	142.905.945
Dobit tekućeg perioda	15.139.039	20.284.437
Dobit	178.329.421	163.190.382

Vlasnički kapital iskazan je u iznosu od 422.653.207 KM, a čine ga:

- osnovni/državni kapital od 2.000 KM i u 100% je vlasništvu Federacije BiH i odgovara upisanom kapitalu iskazanom u sudskom registru i Statutu. Odlukom o statusnim promjenama Društva od 1. 7. 2010. godine utvrđena je visina upisanog/osnovnog kapitala. Zakonom o cestama FBiH definisano je da su javne ceste, koje je nadležni organ proglasio za javne ceste, u vlasništvu FBiH. Pravilnikom o računovodstvenim politikama definisan je način iskazivanja kapitala;
- ostali oblici vlasničkog kapitala od 422.661.207 KM koje čini imovina osnivača (cestovna infrastruktura), koji za izvor ima preuzetu imovinu Federalne direkcije za autoceste (1. 1. 2011. godine) putem Diobnog bilansa. Na istu poziciju su prenesena ulaganja na osnovu odluka Vlade koja su započeta u drugim organizacijama, a odnose se na ceste i brze ceste, te procijenjene vrijednosti prometnica koje su ušle u autocestu.

Akumulirana neraspoređena dobit iz ranijih godina iskazana je u iznosu od 163.190.382 KM.

Dobit tekućeg perioda iskazana je u iznosu od 15.139.039 KM i odnosi se na ostvareni finansijski rezultat za 2024. godinu. Članom 94. Zakona o cestama FBiH²⁵ definisano je da upravitelji javnih cesta obavljaju poslove od općeg interesa, ne posluju na komercijalnoj osnovi niti su osnovani radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavljaju na osnovu odobrenog plana i programa rada od osnivača. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda upravitelja javnih cesta predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta.

Uprava Društva je 15. 4. 2025. godine donijela odluku o prijedlogu raspodjele finansijskog rezultata (dobiti) ostvarene u 2024. godini, dok će konačnu odluku donijeti Skupština Društva. Do dana pripreme ovog Izvještaja Nadzorni odbor i Skupština nisu razmatrali Odluku o raspodjeli finansijskog rezultata.

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 4.054.698.288 KM, i čine ih: dugoročne obaveze (3.488.550.339 KM) i kratkoročne obaveze (566.147.949 KM). Ukupne obaveze veće su za 578.520.411 KM (16,64%) u odnosu na prethodnu godinu.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 - ispr. i 66/13

6.2.4.1 Dugoročne obaveze

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku iskazane su u iznosu od 1.958.638.220 KM i odnose se na: obaveze po uzetim kreditima (1.752.210.099 KM), obaveze po osnovu najмова (829.899 KM), obaveze po izdatim dužničkim instrumentima (18.096.400 KM) i ostale obaveze po amortizovanom trošku (187.501.822 KM).

Obaveze po uzetim kreditima odnose se na dugoročni dio obaveze po kreditima nastalim na osnovu zaključenih međunarodnih kreditnih sporazuma sa Evropskom investicijskom bankom (EIB), Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), Kuvajtskim fondom za arapski ekonomski razvoj (KFAED) i OPEC Fondom za međunarodni razvoj (OFID) namijenjenim za finansiranje projekata izgradnje autocesta na Koridoru Vc.

U tabeli su prikazane ukupne obaveze po svim odobrenim kreditima na 31. 12. 2024. godine:

Kredit	Dugoročni dio obaveze	Kratkoročni dio obaveze	Ukupno obaveza na 31. 12. 2024.	Nepovučena sredstva na 31. 12. 2024.
EIB 24.775	95.095.150	21.704.953	116.800.103	0
EIB 31.174	248.021.260	41.869.733	289.890.993	0
EIB 89.502	280.628.299	7.873.802	288.502.101	0
EBRD 47.372	83.348.779	33.644.209	116.992.988	0
EBRD 48.999	87.429.009	35.291.217	122.720.226	0
EBRD 38.716	19.792.168	60.215.691	80.007.859	0
KWF 794	48.722.064	8.007.092	56.729.156	0
OFID 1588-P	64.035.166	15.678.379	79.713.545	0
OFID 12665-P	47.113.642	9.407.971	56.521.613	0
OFID 1589-PB	30.912.485	7.415.151	38.327.663	0
OFID 12663-PB	44.025.548	9.839.280	53.864.828	0
RB 15688/16	0	1.268.386	1.268.386	0
EIB 83.975	183.362.128	4.043.702	187.405.830	16.548.852
EIB 86.971	63.241.452	560.348	63.801.800	35.204.940
EIB 91.682	271.743.020	10.390.023	282.133.043	0
EBRD 49058 – A	200.536.504	57.467.952	258.004.456	0
EBRD 49058 – B	2.104.487	601.645	2.706.132	116.176.302
EBRD 50.603	99.196.368	25.717.139	124.913.507	2.090.523
KFAED 1012	70.404.381	1.625.106	72.029.487	53.834.508
DK-1/22	0	0	0	293.374.500
UKUPNO (A+B)	1.939.711.910	352.621.779	2.292.333.716	517.229.625

Uvidom u dokumentaciju u izvještajnom periodu utvrdili smo da Društvo ne izmiruje obaveze po osnovu kredita kod međunarodnih finansijskih institucija prema Ministarstvu finansija FBiH. Zbog angažovanja svih raspoloživih sredstava iz tekućeg priliva za plaćanje obaveza nastalih po osnovu izvršenja obaveza prema dobavljačima kroz projekte izgradnje dionica autoceste, Društvo nije ispunilo sve finansijske obaveze prema Federalnom ministarstvu finansija, koje je izmirilo sve obaveze prema kreditorima u predviđenom roku.

Društvo je 29. 12. 2023. godine sa Federalnim ministarstvom finansija zaključilo ugovore o reprogramu obaveza po osnovu međunarodnih kredita u iznosu od 226.542.437 KM, kojima je prolongiran rok za izmirenje obaveza. Obračunate su dodatne kamate po osnovu reprogramiranih obaveza za kredite u iznosu od 11.572.271 KM.

U 2024. godini ukupne dospjele, a neplaćene obaveze po međunarodnim kreditima, uključujući glavnica, kamatu i taksu, iznose 185.324.448 KM. Društvo je podnijelo zahtjev za reprogramiranje svih dospjelih i neplaćenih obaveza po međunarodnim kreditima u 2024. godini. Federalno ministarstvo finansija prihvatilo je ovaj zahtjev i sporazumi o reprogramu dospjelih kreditnih obaveza iz 2024. godine zaključeni su 28. 4. 2025. u iznosu od 175.305.670 KM.

Zakonom o finansijskom poslovanju²⁶ propisano je da su osnovne obaveze uprave u vođenju poslova društva poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se osigurala njegova likvidnost. Uprava je dužna upravljati imovinom i obavezama društva tako da je ono sposobno izvršavati sve svoje dospjele obaveze. S obzirom na obim i vrstu poslova koju društvo obavlja, uprava je dužna osigurati da društvo provodi redovne mjere upravljanja rizikom i u vezi sa tim da postupa u skladu sa pravilima poslovno-finansijske struke. Pod pojmom rizik podrazumijevaju se svi rizici kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u poslovanju, a naročito između ostalih, rizik likvidnosti. Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji može nastati zbog nemogućnosti izvršenja dospjelih obaveza.

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 566.147.949 KM, tekuća imovina u iznosu od 162.953.702 KM, a koeficijent tekuće likvidnosti na datum bilansa je 0,29, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti blagovremeno izmirivati obaveze. **S obzirom na navedeno, smatramo da je Društvo izloženo riziku likvidnosti jer nije u mogućnosti izvršavati dospjele obaveze. Također, izvjesno je da uz trenutni model poslovanja ni nedospjele obaveze neće biti izmirene u predviđenom roku. Društvo ne upravlja rizikom likvidnosti u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju, a Uprava nije osigurala provođenje redovnih mjera upravljanja ovim rizikom i u vezi s tim postupala prema pravilima poslovno-finansijske struke.**

Također, posebno skrećemo pažnju na to da je do sada završeno samo 137,5 km od planiranih 285 km autoceste na Koridoru Vc, dok ukupne obaveze po kreditima kod međunarodnih institucija iznose 2.292.333.716 KM. Društvo nema jasno utvrđene izvore finansiranja izgradnje nezavršenog dijela autoceste Koridora Vc, što može značajno uticati na dalju realizaciju projekata i ispunjavanje preostalih obaveza. Također, može imati za posljedicu kašnjenje u implementaciji, kao i dodatne troškove izgradnje.

Preporuke:

- ***upravljati rizikom likvidnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, kako bi se osigurala likvidnost i održivost poslovanja u narednom periodu;***
- ***potrebno je da organi upravljanja izrade strategiju finansiranja izgradnje nezavršenog dijela autoceste na Koridoru Vc, kako bi se osigurala sredstva za završetak radova na preostalim dionicama autoceste.***

Kredit u povlačenju iskazani su u iznosu od 517.229.625 KM i obuhvataju: EIB kredit br. 83.975, EIB kredit br. 86.971, EIB kredit br. 91.682, EBRD kredit br. 49.058, KFAED kredit br. 1012 i sindicirani kredit DK-1/22.

- **EIB kredit br. 83.975** – Ugovor o finansiranju između Evropske investicijske banke i BiH potpisan je 11. 11. 2014. godine, a supsidijarni sporazum i podugovor o finansiranju 10. 6. 2016. godine, na ukupan iznos od 100.000.000 EUR, za dionicu Počitelj – Zvirovići i poddionice Kvanj – Buna. Period otplate glavnice kredita je od 15. 10. 2025. do 27. 6. 2047. godine, a kamate od 15. 10. 2019. do 27. 6. 2047. godine. Ukupno povučena sredstava po ovom kreditu u 2024. godini iznose 57.581.474 KM, dok nepovučena sredstva na 31. 12. 2024. godine iznose 16.548.852 KM.
- **EIB kredit br. 86.971** – Ugovor o finansiranju između Evropske investicijske banke i BiH potpisan je 26. 4. 2018. godine, a supsidijarni sporazum i podugovor o finansiranju 29. 11. 2018. godine, na ukupan iznos od 50.000.000 EUR, za projekat Zenica – Sjever (Ponirak – Vraca). Period otplate glavnice kredita je od 25. 5. 2026. do 15. 10. 2046. godine, a kamate od 25. 11. 2020. do 15. 10. 2046. godine. U 2024. godini nije bilo povlačenja sredstava po ovom kreditu.

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

- **EIB kredit 91.682** – Ugovor o finansiranju između Evropske investicijske banke i BiH potpisan je 28. 12. 2020. godine kojim su odobrena sredstva u iznosu od 340 miliona EUR za projekat izgradnje Koridora Vc, za dionicu Medakovo – Porikuše. Rok otplate kredita je 25 godina sa grace periodom od šest godina. Po ovom kreditu Društvo je u 2024. godini povuklo 129.088.114 KM.
- **EBRD kredit br. 49.058** – Ugovor o zajmu između Evropske banke za obnovu i razvoj i BiH potpisan je 12. 9. 2018. godine, a supsidijarni ugovor između BiH i FBiH 23. 10. 2020. godine, na ukupan iznos od 180.000.000 EUR (tranša A i tranša B) za izgradnju dionice koridora Vc, Poprikuše – Nemila, Tunel Ivan (lot 2) i Mostar Jug – tunel Kvanj. Period otplate glavnice kredita je od 30. 9. 2022. do 31. 3. 2033. godine, a kamate od 31. 3. 2021. do 31. 3. 2033. godine. u 2024. godini nije bilo povlačenja sredstava po ovom kreditu.
- **KFAED kredit br. 1012** – Ugovor je potpisan između BiH i Kuvajtskog fonda za arapski ekonomski razvoj 19. 2. 2019. godine, a podugovor između BiH i Federacije BiH 11. 5. 2020. godine, a 18. 5. 2020. godine između Federacije i Društva u iznosu od 11.600.000 KD (cca 36.000.000 EUR). Sredstva su namijenjena za finansiranje dionice Nemila – Donja Gračanica autoceste koridora Vc, dužine 17,7 km. Dionica je podijeljena na tri poddionice: Nemila – Vranduk, Vranduk – Ponirak, Ponirak – Donja Gračanica. Period otplate glavnice je od 2027. do 2042. godine, a kamate od 2022. do 2042. godine. Ukupno u 2024. godini po ovom kreditu povučena su sredstva u iznosu od 15.425.483 KM.
- **Sindicirani kredit br. DK-1/22** – potpisan je 30. 12. 2022. godine sa grupom kreditora koju čini sedam banaka, a agent kredita po ovom ugovoru je UniCredit bank d.d. Mostar. Kredit je odobren u iznosu od 293.374.500 KM, sa strukturom finansiranja: UniCredit bank d.d. (117.394.800 KM), Intesa Sanpaolo banka d.d. (54.958.823 KM), Union banka d.d. (48.895.570 KM), Bosna Bank International d.d. (29.337.450 KM), Sparkasse Bank d.d. (19.558.300 KM), NLB Banka d.d. (13.495.227 KM) i Privredna banka d.d. (9.779.150 KM). Kredit je odobren u svrhu finansiranja izgradnje dionice autoceste Koridora Vc – Mostar Sjever – Mostar Jug, sa ukupnom efektivnom kamatnom stopom 6,35% godišnje. Sredstva kredita mogu se koristiti do 31. 12. 2026. godine u dvije jednake tranše. Kredit je odobren sa rokom povrata od 15 godina od dana prvog puštanja kreditnih sredstva u opticaj. Federacija BiH je garant u ovom kreditu. Predstavnički dom Federalnog parlamenta je 12. 12. 2024. godine odobrio ovaj kredit, čime su kreditna sredstva postala operativna.

U toku godine povučeno je ukupno 295.840.827 KM kreditnih sredstava, što predstavlja ostvarenje od 67% od plana povlačenja odobrenih kreditnih sredstava (441.519.426 KM). Manja realizacija povlačenja u odnosu na planirane vrijednosti je zbog toga što nije postignuta operativnost sredstava tokom 2024. godine i/ili nije završena tenderska procedura za izbor izvođača radova.

Ugovorima potpisanim sa EBRD-om predviđena su plaćanja 0,5% naknade na nepovučeni iznos sredstava na godišnjem nivou, a obračun i plaćanje naknade vrši se polugodišnje. S obzirom na to da izgradnja nije realizovana dinamikom predviđenom Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2024. godinu, Društvu je, u skladu sa zaključenim Ugovorom s EBRD-om br. 49.058, obračunata taksa na nepovučena sredstva u iznosu od 442.115 KM. Taksa je knjigovodstveno evidentirana na osnovu zaprimljenih obavijesti Federalnog ministarstva finansija za plaćanje dospjelih obaveza po kreditima i obavijestima od banke. Povlačenje kreditnih sredstava uslovljeno je dinamikom gradnje dionica za koje su sredstva odobrena, a time i trošak takse na nepovučeni iznos kreditnih sredstava. Društvo nije provelo sve pripremne predradnje za građenje dionica prije operativnosti sredstava međunarodnih kredita. Prema prezentiranim podacima iz Izvještaja o poslovanju, podneseni su novi zahtjevi za dodatno zaduženje kod međunarodnih kreditora za izgradnju dionica autoceste na Koridoru Vc u iznosu od najmanje 611.000.000 EUR, i očekuje se da će biti odobreni. Zbog svega navedenog potrebno je da Društvo izvrši sve pripremne radnje prije potpisivanja ugovora sa međunarodnim kreditorima, kako bi se izbjegli troškovi taksi na nepovučena sredstva. Napominjemo da su i u izvještajima prethodnih godina konstatovani značajni troškovi po ovom osnovu.

Preporuka:

- **prije potpisivanja ugovora s međunarodnim kreditorima okončati sve pripreme za gradnju dionice, kako bi se uskladila izgradnja sa operativnošću i izbjegli troškovi takse na nepovučena sredstva.**

Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima (18.096.400 KM) odnose se na obaveze po dugoročno emitovanim obveznicama. U novembru 2022. godine odobrena je treća emisija obveznica javnom ponudom putem Sarajevske berze. Emisija je izvršena u periodu od 22. do 28. 12. 2022. godine.

Ukupno je odobreno 300.000 obveznica, a upisano i uplaćeno 180.964 obveznice nominalne vrijednosti 100 KM. Stopa prinosa obveznica je 3,5%, a rok dospelosti glavnice je 11. 1. 2026. godine, jednokratno uz polugodišnji obračun i isplatu kamate (31. 3. i 30. 9.). Cilj investiranja bio je pretfinansiranje izrade projektne dokumentacije, izvođenje radova i konsultantskih usluga nadzora nad izvođenjem radova za projekte kod kojih su u toku aktivnosti za osiguranje kreditnih sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija (EBRD, EIB, OFID).

Odgođeni prihodi

Iskazani odgođeni prihod (1.497.438.803 KM) odnosi se na: unaprijed naplaćeni prihod – akciza na gorivo (1.008.758.229 KM), odgođeni prihod po odlukama Vlade FBiH (238.529.714 KM), odgođeni prihod po grantovima EIB-a (97.123.803 KM), odgođeni prihod po grantovima EBRD-a (153.027.057 KM).

Računovodstvenim politikama utvrđeno je da se kod priznavanja primljenih donacija/grantova od domaćih i međunarodnih institucija iz člana 88. Zakona o cestama FBiH, kao i drugih novčanih i nenovčanih donacija i potpora, primjenjuje se dohodovni pristup iz MRS-a 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći. Donacije/grantovi priznaju se na sistemskoj osnovi tokom perioda u kojem se priznaju rashodi, odnosno troškovi za čije pokriće su potpore namijenjene.

Rezervisanja

Rezervisanja se odnose na: rezervisanja za otpremnine (1.165.582 KM) i rezervisanja po započetim sudskim sporovima (4.801.287 KM).

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja odnose se na: zadržana plaćanja – retencije po ugovoru (20.072.856 KM) i rezervisanja za zadržane kaucije i depozite (6.433.589 KM).

6.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 566.147.949 KM, i veće su za 183.285.548 KM u odnosu na prethodnu godinu.

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (492.244.441 KM) koje se u najvećem dijelu odnose na: obaveza prema dobavljačima (102.833.721 KM), obaveze po uzetim kreditima (337.290.600 KM), obaveze po osnovu najмова (604.461 KM), obaveze po izdatim dužničkim instrumentima (159.645 KM), ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku (51.356.014 KM), odgođeni prihod (3.354.628 KM), ostale obaveze, uključujući i razgraničenja (70.548.880 KM).

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 102.833.721 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji (43.685.513 KM) i dobavljačima u inostranstvu (59.148.208 KM). Iskazane obaveze prema dobavljačima u zemlji na 31. 12. 2024. godine u najvećem dijelu se odnose na „Euroasfalt“ d.o.o. (21.642.091 KM), „Cengiz Construction“ d.o.o. Sarajevo (6.278.730 KM), „Hering“ d.d (3.429.270 KM), „Azvirt Gradnja“ d.o.o. (1.655.828 KM), „Divel“ d.o.o. Sarajevo (874.113 KM), IPSA Institut (780.470 KM), „HGG Construction Europe“ d.o.o. (788.209 KM) i „Sarajevo putevi“ d.d (268.802 KM). Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u najvećem dijelu se odnose na „Cengiz Insaat Sanayi ve Ticaret“ (35.663.874 KM), „Azvirt Limited Liability Company“ (9.740.163 KM) i „HGG Insaat A. S.“ (4.636.527 KM).

Najznačajniji promet tokom 2024. godine ostvaren je sa dobavljačima u zemlji: „Euroasfalt“ d.o.o. (116.808.034 KM), „Cengiz Construction“ d.o.o. (48.382.686 KM), „Hering“ d.o.o. (33.704.498 KM), „HGG Construction Europe“ d.o.o. (7.359.292 KM), „BS Telecom Solutions“ d.o.o. (7.070.766 KM), IPSA Institut (6.681.501 KM), „Coning“ d.o.o. (6.307.750 KM), „Divel“ d.o.o. (3.048.372 KM), „Jata group“ d.o.o. (2.868.378 KM) i Sarajevo putevi d.o.o (2.769.123 KM), te dobavljačima u inostranstvu „Cengiz Insaat Sanayi ve Ticaret“ (284.604.034 KM), „HGG Insaat A. S.“ (43.289.954 KM), „Azvirt Limited Liability Company“ (34.526.794 KM) i „China State Construction Engineering Corporation“ (25.797.627 KM).

Obaveze po uzetim kreditima odnose se na: kratkoročni dio dugoročnih kredita (218.404.023 KM); obaveze po kreditima komercijalnih banaka na revolving i overdraft osnovi (36.000.000 KM), obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja (94.061.545 KM).

Obaveze po kreditima komercijalnih banaka na revolving i overdraft osnovi iskazane su u iznosu od 36.000.000 KM, a odnose se na obaveze po osnovu sedam ugovora o revolving kreditima zaključenim sa komercijalnim bankama u prethodnim godinama.

6.2.5 Popis imovine i obaveza

Odlukom Uprave od 3. 12. 2024. godine formirana je Centralna popisna komisija, te tri pojedinačne popisne komisije za obavljanje popisa imovine i obaveza na 31. 12. 2024. godine. Izvještaj centralne komisije o izvršenom redovnom popisu imovine i obaveza sačinjen je 31. 1. 2025. godine, u kojem su objedinjeni izvještaji pojedinačnih popisnih komisija sa popisnim listama, sa pregledom stavki koje se predlažu za otpis. Izvršili smo uvid u popisne liste pojedinačnih komisija.

Uprava Društva je 25. 2. 2025. godine razmatrala i donijela Odluku o usvajanju Izvještaja centralne popisne komisije sa stanjem na 31. 12. 2024. godine, kao i pojedinačne odluke o otpisu stalnih sredstava i isknjižavanju sitnog inventara. Revizijom smo utvrdili da je proveden cjelovit popis imovine i obaveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže član 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

6.3 IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

U Izvještaju o gotovinskim tokovima iskazani su neto gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 304.176.626 KM, iz ulagačkih aktivnosti u iznosu od 685.142.847 KM i finansijskih aktivnosti u iznosu od 390.283.790 KM, što je rezultiralo iskazivanjem pozitivnog novčanog toka u iznosu od 9.317.569 KM. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda iznosili su 5.734.108 KM, te je gotovina na kraju perioda iznosila 15.051.677 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je direktnom metodom u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.²⁷

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama u kapitalu za 2024. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha, što je šire pojašnjeno u tački 6.2.3 Izvještaja.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljene su u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i članom 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. Uprava je pri sastavljanju finansijskih izvještaja objavila informacije koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvještajima: izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o ukupnom rezultatu, izvještaju o promjenama u kapitalu i izvještaju o novčanim tokovima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanje finansijskih izvještaja.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 81/21

Godišnji finansijski izvještaji Društva za period od 1. 1. do 31. 12. 2024. godine sastavljeni su i prezentirani u skladu sa pretpostavkom o stalnosti poslovanja, odnosno vremenske neograničenosti poslovanja, imajući u vidu činjenice da je subjekt u tekućem i prethodnim periodima poslovao profitabilno i imao neometan pristup finansijskim resursima.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vanbilansna evidencija iskazana je u iznosu od 517.229.625 KM, a odnosi se na evidenciju po odobrenim, a nerealizovanim kreditima: EIB kredit br. 83.975 (16.548.852 KM); EIB kredit br. 86.971 (35.204.940 KM); EBRD kredit br. 49058-B (116.176.302 KM); KFAED kredit br. 1012 (2.090.523 KM), EIB kredit br. 91.682 (53.834.508 KM) i Sindicirani kredit (293.374.500 KM).

8. JAVNE NABAVKE

8.1 Postupci nabavki provedeni po Zakonu o javnim nabavkama

Društvo je donijelo Pravilnik o javnim nabavkama²⁸ kojim je uređena organizacija i način provođenja javnih nabavki.

U skladu sa članom 13.a, ugovorni organ čiji je budžet za nabavke jednak ili viši od iznosa od 1.000.000 KM internim aktom uređuje radno mjesto službenika za javne nabavke. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u JP Autoceste FBiH koji je donesen u decembru 2024. godine sistematizovano je radno mjesto službenika za javne nabavke.

Uprava je donijela Privremeni plan nabavki za period od 5. 2. do 31. 8. 2024. godine, ukupne procijenjene vrijednosti 76.857.763 KM,²⁹ uključujući pet izmjena privremenog plana. Plan javnih nabavki za 2024. godinu donesen je 19. 7. 2024, kojim su planirane nabavke ukupne procijenjene vrijednosti od 526.521.862 KM. Do kraja godine doneseno je 11 izmjena i dopuna Plana, tako da ukupna vrijednost planiranih javnih nabavki sa izmjenama i dopunama iznosi 614.822.903 KM.

Vrsta postupka	Planirane nabavke		Provedene nabavke			Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	% u odnosu na plan	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	56	361.396	33	195.644	54%	4	27.887
Otvoreni postupak	181	600.499.910	71	33.541.355	6%	13	26.272.980
Pregovarački postupak bez objave obavještenja	14	12.827.750	7	7.755.279	60%	3	7.548.098
Aneks II	10	841.347	3	155.387	18%	1	69.960
Konkurs za izradu idejnog rješenja	1	292.500	1	291.213	100%	1	291.213
Ukupno	262	614.822.903	115	41.938.878	7%	22	34.210.138

Planom nabavki su, između ostalog, planirani otvoreni postupci za nabavke radova izgradnje autoceste Orašje – Tuzla (lot V) u vrijednosti od 134.199.000 KM, i izgradnja brze ceste Bihać – Cazin – Velika Kladuša – Granica RH u vrijednosti od 166.140.000 KM, koji nisu pokrenuti. Također, prema obrazloženju Društva, značajno odstupanje između planiranih i realiziranih postupaka javnih nabavki je posljedica kasnog pokretanja postupaka, zbog čega nisu okončani u 2024. godini.

²⁸ Broj: NO 1.01-3837-12/23 od 12. 6. 2023. godine

²⁹ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om..

Provedenom revizijom postupaka javnih nabavki utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- Nabavka pet terenskih vozila provedena je putem tri otvorena postupka u martu, julu i septembru 2024. godine, procijenjenih vrijednosti 76.050 KM (jedno vozilo), 105.300 KM (dva vozila) i 105.300 KM (dva vozila). Iako je tenderske dokumentacije preuzelo više potencijalnih ponuđača, dostavljena je po jedna ponuda od istog ponuđača M.R.M. export-import d.o.o. Ljubuški za svaki postupak, za koje je komisija konstatovala da ispunjava tražene uslove. Uvidom u tenderske dokumentacije utvrđeni su zahtjevi tehničkih specifikacija koji su diskriminirajući. Kao primjer navodimo sljedeće:
 - *nabavka kombi vozila*: dužina vozila maksimalno 4850 mm (bez kuke), osovinsko rastojanje maksimalno 3000 mm, zapremina motora minimalno 1900 ccm, snaga motora minimalno 90 kW, navigacijski uređaj sa minimalno 10-inch ekranom u boji i osjetljivim na dodir sa interfaceom za mobitel i minimalno šest zvučnika, tvornički zatamnjena stakla i dr.
 - *nabavka putničkog vozila M1 kategorije*: oblik karoserije AB limuzina sa zakošenim zadnjim vratima, snaga motora minimalno 70 kW, dužina vozila od 4050 do 4100 mm (pri mjerenju dužine ne uzimaju se u obzir prednje i zadnje registarske tablice kao ni eventualna kuka za spajanje priključnog vozila), širina sa vanjskim ogledalima od 1950 do 2000 mm, visina vozila od 1450 do 1500 mm, međuosovinsko rastojanje maksimalno 2600 mm, zapremina prtljažnika bez preklapanja/pomjeranja zadnjih sjedišta minimalno 350 litara, zapremina motora maksimalno 1000 ccm, turbobenzinski agregat, digitalna instrument tabla, kućišta vanjskih ogledala i ručke na vrata u boji vozila i dr.
 - *nabavka teretnog/transportnog vozila N1 kategorije*: oblik karoserije BB furgon, snaga motora minimalno 75 kW, zapremina motora minimalno 1900 ccm, najveća dopuštena masa 2400 kg, međuosovinski razmak minimalno 2900 mm, dužina vozila maksimalno 4900 mm, broj vrata minimalno pet (lijevo i desno, desna klizna vrata i stražnja asimetrična dvokrilna vrata), tvornički radio uređaj sa ekranom u boji i osjetljivim na dodir sa interfaceom za mobitel i dr.
 - *nabavka putničkog vozila*: putničko mini SUV motorno vozilo M1 kategorije, minimalna snaga motora 85 kW, minimalna dužina vozila 4250 mm, minimalna širina bez vanjskih ogledala 1750 mm, minimalna visina vozila sa krovnim nosačima 1515 mm, maksimalno međuosovinsko rastojanje 2560 mm, minimalna zapremina prtljažnika bez preklapanja/pomjeranja zadnjih sjedišta 440 litara, maksimalna zapremina motora 1200 ccm, pogon na prednje točkove, tvornički radio uređaj sa ekranom osjetljivim na dodir sa Bluetooth konekcijom za telefon, minimalno 16" lakometalni naplaci i dr.
 - *nabavka teretnog/transportnog vozila N1 kategorije*: minimalna snaga motora 75 kW, maksimalne dužine vozila 4500 mm, maksimalno osovinsko rastojanje 2800 mm, maksimalna širina vozila bez vanjskih ogledala 1860 mm, minimalna korisna nosivost 600 kg, minimalna zapremina utovarnog prostora 3m³, minimalna zapremina motora 1900 ccm, tvornički radio uređaj sa minimalno 8" ekranom u boji, osjetljivim na dodir sa interfaceom za mobitel i četiri zvučnika i dr.

Iako je u svakom postupku više ponuđača preuzelo tenderske dokumentacije, dostavljena je samo po jedna ponuda. Detaljnim navođenjem minimalnih i maksimalnih dimenzija i dodatne opreme vozila u tehničkim specifikacijama upućuje se na favoriziranje određene marke vozila (nabavljena vozila su iz VW grupacije). Članom 54. tačka a) Zakona o javnim nabavkama definisano je da tehničke specifikacije moraju svim kandidatima/ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju.
- Nabavka usluga fizičke i tehničke zaštite, prijevoz i osiguranje novca, redovni servisi tehničke zaštite i ophodnja izvršena je putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci procijenjene vrijednosti 702.000 KM.

Društvo se prilikom pokretanja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja pozvalo na član 21. tačku d) Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da se pregovarački postupak bez objave može provesti izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom. **Društvo je u 2023. godini pokrenulo otvoreni postupak nabavke usluga s ciljem zaključivanja okvirnog sporazuma na četiri godine, koji je poništen Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi u martu 2024. godine. Razlog za poništenje odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i tenderske dokumentacije su izmjene tenderske dokumentacije i odgovori na upit ponuđačima nakon kojih nije moguće utvrditi koji su navodi tenderske dokumentacije ostali na snazi, što je dovelo do različitog postupanja ponuđača prilikom sačinjavanja ponuda. S obzirom na to da su postupanja Društva dovela do poništenja postupka nabavke, ne možemo potvrditi ispunjavanje uslova za pokretanje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja.**

- Nabavka usluga Izrade dokumentacije za provođenje energetske audita za potrošače na Koridoru Vc u cilju unapređenja povećanja energetske efikasnosti u svrhu izgradnje fotonaponskih elektrana na Koridoru Vc izvršena je putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 99.450 KM. Tenderska dokumentacija na portalu javnih nabavki objavljena je 15. 3. 2024. godine, koju je preuzeo 21 potencijalni ponuđač, a dostavljeno je pet ponuda. U dijelu koji se odnosi na tehničku i profesionalnu sposobnost, tenderska dokumentacija propisuje da ponuđač mora imati na raspolaganju tim koji će biti angažovan za pružanje usluga koje su predmet nabavke. Tim mora uključivati vođu tima sa minimalnim zvanjem inženjera mašinstva ili elektrotehnike, jednog inženjera arhitekture ili građevinarstva i jednog inženjera elektrotehnike, pri čemu svi moraju posjedovati odgovarajuća uvjerenja Federalnog ministarstva prostornog uređenja te najmanje pet godina iskustva u oblasti analize, planiranja razvoja i ekonomije energetskog sektora, što se dokazuje potvrdama krajnjih naručitelja. Komisija je u svom zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda četiri ponude ocijenila kao da ne ispunjavaju uslove u pogledu traženog profesionalnog radnog iskustva od pet godina u oblasti analize, planiranja razvoja i ekonomije energetskog sektora za predložene timove ponuđača. U zapisniku su navedeni ukupni brojevi dana profesionalnog iskustva za odbačene ponude, osim za prihvaćenu ponudu od ponuđača „Enova“ d.o.o. Sarajevo u kojoj su dostavljene ponude samo sa navođenjem godina u kojim je iskustvo stečeno. **S obzirom na to da su ponuđači na različite načine dostavljali potvrde o traženom iskustvu, konstatujemo da tenderskom dokumentacijom nije jasno naznačeno na koji način ponuđači trebaju da iskažu trajanje profesionalnog iskustva, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Članom 53. Zakona je, između ostalog, navedeno da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.**
- Nabavka privremene saobraćajne signalizacije provedena je putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 117.000 KM. Postupak nabavke pokrenut je u septembru 2022. godine, a okončan zaključivanjem ugovora o nabavci 6. 5. 2024. godine. Uvidom u provedeni postupak utvrđeno je da su ponude dostavljene u roku koji je utvrđen u tenderskoj dokumentaciji do 20. 1. 2023. godine, kada je bilo i javno otvaranje ponuda o čemu je i sačinjen zapisnik. Međutim, imenovana komisija je ocjenu ponuda izvršila tek u februaru 2024. godine, što je konstatovano Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda. Komisija je šest puta u navedenom periodu ponuđačima slala zahtjev za produženje perioda trajanja dostavljenih ponuda, od čega su dva ponuđača dostavljala svoju saglasnost dok dva nisu. U izjašnjenju koje je dostavilo Društvo navedeno je da je produženje trajanja postupka bilo neophodno radi osiguranja transparentnosti, konkurentnosti i postizanja optimalnih uslova za dodjelu ugovora, uz puno poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Članom 13. Zakona o javnim nabavkama definisano je da svaki ugovorni organ u Bosni i Hercegovini donosi interni pravilnik kojim propisuje i uređuje organizaciju i efikasno vršenje nabavne funkcije unutar ugovornog organa, kao što su: način cirkuliranja dokumentacije u vezi s javnim nabavkama, konkretnim zaduženjima službenika i administrativnog osoblja koji provode javne nabavke ili su u određenoj vezi s njima, rokovi za postupanje, način imenovanja i eventualna rotacija članova komisija za nabavku i sva druga odnosna pitanja. Društvo u svom Pravilniku nije propisalo rokove unutar kojih je potrebno izvršiti pregled i ocjenu dostavljenih ponuda kako bi se osiguralo efikasno vršenje nabavne funkcije, što ima za posljedicu odugovlačenja postupaka javnih nabavki.

Na osnovu izvršene revizije konstatovano je da Društvo za nabavku vozila i za nabavku usluga izrade dokumentacije za provođenje energetske audita za potrošače na Koridoru Vc u cilju unapređenja povećanja energetske efikasnosti u svrhu izgradnje fotonaponskih elektrana na Koridoru Vc nije omogućilo svim ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanja, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija. Također, za nabavku usluga fizičke i tehničke zaštite, prevoza i osiguranja novca, redovnih servisa tehničke zaštite i ophodnje nije ispunjen uslov hitnosti postupka u skladu sa članom 21. Zakona o javnim nabavkama budući da je Društvo svojim postupcima dovelo do poništavanja nabavke. Društvo internim Pravilnikom nije propisalo rokove za efikasno vršenje nabavne funkcije, što je za posljedicu imalo odugovlačenje postupaka nabavki.

Preporuke:

- *tendersku dokumentaciju sačinjavati sa svim neophodnim elementima, kako bi davala potpune informacije o postupku javne nabavke, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama;*
- *internim aktom propisati rokove unutar kojih je potrebno izvršiti pregled i ocjenu dostavljenih ponuda za efikasno obavljanje nabavki.³⁰*

8.2 Postupci nabavki provedeni po međunarodnim procedurama finansijskih institucija

Zakonom o javnim nabavkama, član 10. stav c) propisano je izuzeće od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama za ugovore koji se dodjeljuju u skladu sa međunarodnim sporazumom prema kojem se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih i donatorskih aranžmana. Ovakvi ugovori podliježu drugačijim pravilima i provode se na osnovu sporazuma zaključenog između jedne ili više država za projekat koji će ugovorne strane zajednički izvoditi ili koristiti, pri čemu se sporazumom jasno precizira postupak javne nabavke, odnosno koja procedura javne nabavke će se primjenjivati u realizaciji spomenutog sporazuma.

Provođenje postupaka međunarodnih nabavki u Društvu vrši se u skladu s Procedurom za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija iz augusta 2018. godine. Procedurom je definisan tok aktivnosti i nosioci aktivnosti u postupku nabavke usluga, roba i radova čije je finansiranje osigurano od strane međunarodnih finansijskih institucija (EIB, EBRD, KAFAED, OFID i dr.). Procedura se primjenjuje u Službi za nabavke po međunarodnim procedurama na nivou Društva (u daljnjem tekstu: Služba) i propisuje opće korake koji su definisani od međunarodnih institucija za provođenje postupaka nabavke. **U Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu konstatovano je da Procedura za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija nije dovoljno razrađena u dijelu planiranja procijenjene vrijednosti nabavke, potrebnog vremena ili roka trajanja procesa nabavke, izrade tenderske dokumentacije kako bi se spriječila velika odstupanja planirane od ugovorene vrijednosti, potreba za dodatnim sredstvima, te unaprijedio postupak nabavke, s ciljem efikasnog upravljanja javnim sredstvima, te je data preporuka da se ona unaprijedi. Društvo nije postupilo po ovoj preporuci; u primjeni je i dalje Procedura iz 2018. godine.**

³⁰ Nerealizovana preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Društva za 2022 godinu glasila je: „U potpunosti poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu provođenja postupaka javnih nabavki, s ciljem efikasnijeg trošenja javnih sredstava.“

Proces nabavke koja se realizuje iz kreditnih sredstava osiguranih iz međunarodnih finansijskih institucija odvija se u Službi Društva, po međunarodnim procedurama koje određuje finansijer. Osnova za provođenje postupka je zaključen sporazum o finansiranju (zajmu). Odluka o pokretanju nabavke može biti donesena i prije potpisanog sporazuma o finansiranju na osnovu odluke Uprave u cilju ubrzanja procedure, ali uz obaveznu pisanu saglasnost finansijera. U Proceduri su navedeni odgovornosti i ovlaštenja, te hodogram aktivnosti cijele procedure.

Prema dostavljenim podacima, procedurama međunarodnih kreditora planirano je provođenje osam postupaka ukupne vrijednosti 1.752.215.400 EUR (šest otvorenih i dva konkurentska u vrijednosti od 17.199.000 EUR).

Proveli smo reviziju postupka **nabavke radova na izgradnji autoceste na Koridoru Vc, dionica Mostar jug – Buna, poddionica Tunel Kvanj – Buna**, i utvrdili sljedeće:

Postupak nabavke pokrenut je 4. 4. 2018. godine, procijenjene vrijednosti 98.100.000 EUR. Uprava Društva je 25. 3. 2022. godine donijela Odluku o poništavanju postupka nabavke radova na ovoj dionici, u kojoj je navedeno obrazloženje da je finansijer – Evropska investicijska banka (EIB) – informisala Društvo da su Istražna jedinica EIB-a i Evropski ured za borbu protiv prevara (OLAF) pokrenuli zajedničku istragu protiv direktora Društva, zbog čega je procedura nabavke pauzirana do završetka istrage. OLAF je 27. 10. 2022. godine obavijestio direktora o zatvaranju istrage i dostavljanju Izvještaja o istrazi EIB-u na postupanje.

Zbog proteka vremena i promijenjenih uslova na tržištu postupak je poništen. Pokrenut je novi postupak Odlukom Uprave 21. 4. 2022. godine, procijenjene vrijednosti 98.100.000 EUR. Poziv za dostavu tehničkih ponuda objavljen je 9. 8. 2022. godine, kojim je određen rok za dostavu aplikacija 28. 11. 2022. godine. Prvi evaluacijski izvještaj, upućen EIB-u bez saglasnosti Tehničke asistencije za nabavku u maju 2023. godine, povučen je jer nije bio sačinjen u skladu sa propisanim procedurama. U augustu 2023. godine EIB-u je dostavljen novi ažurirani evaluacijski izvještaj na koji je data saglasnost Tehničke asistencije za nabavke. Na prijedlog EIB-a poništen je započeti pretkvalifikacioni postupak i donesena je Odluka o raspisivanju novog postupka, procijenjene vrijednosti 150.000.000 EUR. Poziv za dostavu ponuda objavljen je 17. 1. 2024. godine, sa rokom za dostavu ponuda do 26. 4. 2024. godine. Evaluacija ponuda je započela 9. 5. 2024, te je saglasnost EIB-a zaprimljena 4. 9. 2024. godine. Ugovor za izvođenje radova potpisan je 4. 10. 2024, u vrijednosti od 152.658.147 EUR za usluge građenja, nadzora i tehničke pomoći. Dva puta ponovljeni postupak za izbor najpovoljnijeg izvođača radova je uzrokovao veliko kašnjenje početka realizacije projekta. Također, zbog poništavanja postupaka i promijenjenih uslova na tržištu, vrijednost ugovorenih radova veća je za 54.558.147 EUR u odnosu na prvobitno procijenjenu vrijednost nabavke od 98.100.000 EUR.

Ukupna ugovorena vrijednost građenja, nadzora i tehničke pomoći na izgradnji autoceste Vc, dionica Mostar jug – Buna, poddionica Tunel Kvanj – Buna, iznosi 152.658.147 EUR, što predstavlja značajan porast od 54.558.147 EUR u odnosu na prvobitno procijenjenu vrijednost nabavke. Ova povećana vrijednost posljedica je izrazito dugotrajnog i neefikasnog vođenja postupka nabavke. Procedura nabavke radova na poddionici Tunel Buna – Kvanj započeta je u aprilu 2018. godine, a okončana u oktobru 2024. godine (više od šest godina).

Preporuka:

- ***unaprijediti Proceduru za nabavku finansiranu od međunarodnih finansijskih institucija u dijelu planiranja procijenjene vrijednosti, trajanja procesa nabavke, izrade tenderske dokumentacije, i implementirati je u cijelosti, s ciljem efikasnog upravljanja javnim sredstvima.***

Na osnovu uvida u dokumentaciju Službe za nabavke po međunarodnim procedurama utvrđeno je da je u januaru 2024. zaključen Ugovor o konsultantskim uslugama sa bivšom zaposlenicom Društva u iznosu od 87.609 EUR. Ugovor se odnosi na pružanje podrške za unapređenje međunarodnih nabavki i obuku osoblja. Prema izjavama odgovornih osoba u Društvu, zaposlenici koji provode nabavke po procedurama međunarodnih kreditora raspolazu ograničenim znanjem i vještinama koji su neophodni za njihovu efikasnost u radu, zbog čega je konsultant i angažovan.

Posebno ističemo da je zaposlenica angažovana kao konsultantica dala otkaz ugovora o radu u 2023. godini, a kao razlog otkaza navela je mobing i diskreditaciju tokom rada u Društvu. Osim toga, još nekoliko zaposlenika Službe za nabavke po međunarodnim procedurama je dalo otkaz ili su disciplinski kažnjeni zbog postupaka koji su se dovodili u pitanje. Navedeno ukazuje na ozbiljne probleme u upravljanju ljudskim resursima unutar Službe.

Preporuka:

- *organizovati profesionalnu obuku zaposlenih u Službi za nabavke po međunarodnim procedurama, kako bi se spriječile buduće nepravilnosti i osigurala efikasnost u provođenju procedura nabavke.*

9. SUDSKI SPOROVI

Provedenom revizijom izvršili smo provjeru postojanja i primjenu procedura koje uređuju upravljanje sudskim postupcima, izvještavanje i knjigovodstvenu evidenciju u skladu s važećim propisima i internim propisima. U odabranom uzorku pregledali smo dokumentaciju koja se odnosi na knjigovodstvenu evidenciju rezervisanja, primjenu procedura i Uputstva.

Odredbama MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina uređeni su i propisani računovodstvo i objavljivanje rezervisanja. MRS-om 37 definisano je da su rezervisanja obaveza neodređenog vremena ili iznosa, a može biti zakonska ili izvedena. Također, MRS 37 nalaže da rezervisanja treba priznati ako je vjerovatno da će podmirenje obaveze zahtijevati odliv resursa.

Rezervisanje se priznaje kada:

- subjekt ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat nekog prošlog događaja;
- je vjerovatno da će za izmirenje obaveze biti neophodan odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi;
- se može napraviti pouzdana procjena iznosa obaveze.

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski postupci ukupne vrijednosti od 12.054.029 KM, koji se odnose na radne sporove (206.111 KM), sporove za naknadu šteta nastalih kao posljedica saobraćajnih nesreća na autoputu (7.569.814 KM) i sporove za naknadu šteta nastalih kao posljedica izvođenja građevinskih radova na izgradnji autoputa (4.278.104 KM). Uprava Društva redovno procjenjuje i analizira rizik potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova. U skladu s tim, ukupna rezervisanja po osnovu sudskih sporova na 31. 12. 2024. godine iznose 4.801.287 KM. S obzirom na to da je ostalo neiskorištenih rezervisanja iz prethodne godine u iznosu od 2.147.380 KM, izvršeno je usklađivanje u iznosu od 2.653.907 KM koje je proknjiženo na teret rashoda obračunskog perioda.

Društvu su po osnovu Rješenja Porezne uprave FBiH iz 2016. godine obračunate dodatno utvrđene porezne obaveze za period 2011-2015. godine po osnovu poreza na dobit, poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti, te zateznih kamata u ukupnom iznosu od 45.414.618 KM. Društvo je pred Kantonalnim sudom u Sarajevu 23. 11. 2018. godine, sa prijedlogom za donošenje privremene mjere kojom je traženo odlaganje izvršenja konačnog upravnog akta, pokrenulo upravni spor. Kantonalni sud je prihvatio opravdanim razloge za odlaganje izvršenja i odložio izvršenje do okončanja upravnog spora. Društvo je 2019. godine uputilo zahtjev Vladi FBiH za vanredno ukidanje Rješenja Federalnog ministarstva finansija i Porezne uprave FBiH, po kojem se ona nije očitovala. Društvo tužbom osporava doneseno Rješenje u cijelosti, a posebno osporava utvrđenu obavezu po osnovu poreza na dobit jer je članom 94. Zakona o cestama utvrđeno da upravitelji javnih cesta ne posluju na komercijalnoj osnovi i nisu osnovani radi sticanja dobiti. Kantonalni sud je u oktobru 2023. godine donio Presudu kojom je poništeno Rješenje Federalnog ministarstva finansija o dodatno utvrđenim poreznim obavezama Društva, te je predmet vraćen na ponovni postupak.

U obrazloženju Presude Sud je zaključio da Rješenje koje je donijela Porezna uprava nije pravilno i zakonito zbog proceduralnih propusta prilikom njegovog donošenja. Navedeno je da nije ispoštovan član 242. stav 2. Zakona o upravnom postupku u kojem stoji da prvostepeno rješenje mora biti detaljno obrazloženo. Osim za ovaj propust, Sud je utvrdio da je Porezna uprava postupila u skladu s važećim propisima i da su dodatne porezne obaveze pravilno utvrđene. Porezna uprava provela je ponovni postupak i Rješenjem od 24. 1. 2024. godine potvrdila navode iz prvostepenog rješenja iz 2016. godine, odnosno potvrđena je obaveza u iznosu od 45.414.618 KM. Društvo je 1. 2. 2024. godine izjavilo žalbu kojom u cijelosti osporava Rješenje Porezne uprave doneseno u ponovljenom postupku po presudi Kantonalnog suda u Sarajevu. U žalbi je, između ostalog, navedeno da se Društvo pogrešno tereti kao obveznik poreza na dobit za period od 2011. godine, pozivajući se na odredbe člana 94. Zakona o cestama FBiH, kojim se utvrđuje da upravitelji javnih cesta ne posluju na komercijalnoj osnovi. Također, Društvo navodi da je izvršena retroaktivna ispravka finansijskih izvještaja za period 2011–2015. godine u skladu sa MRS-om 8 – Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i greške, kao i da su izmijenjene računovodstvene politike koje se odnose na tretman prihoda od akciza, što je rezultiralo smanjenjem prikazane dobiti za 254.383.951 KM, a time i smanjenjem porezne osnovice. S obzirom na to da do datuma odobravanja finansijskih izvještaja ishod žalbenog postupka nije poznat, a da postoji značajna pravna neizvjesnost, Društvo je, u skladu s paragrafima 25 i 26 MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, ovu obavezu prikazalo kao potencijalnu i objavilo odgovarajuće informacije u Bilješkama uz finansijske izvještaje.

Pored navedenih sudskih sporova, protiv Društva vode se i:

- Sporovi koji su nastali u postupku eksproprijacije zemljišta u predmetima gdje vlasnik nije saglasan sa ponuđenom naknadom u redovnom postupku. Prema prezentiranim podacima, vrijednost aktivnih vanparničnih postupaka eksproprijacije zemljišta na datum bilansa iznosi 2.307.365 KM. Društvo nije priznalo rezervisanja niti potencijalne obaveze po ovom osnovu, zauzimajući stav da se obaveza evidentira tek po pravosnažnosti rješenja nadležnih organa, a da se naknada kapitalizuje kao dio vrijednosti zemljišta. **Međutim, Društvo nije dostavilo dokumentaciju koja sadrži procjenu vjerovatnoće negativnog ishoda ovih postupaka niti je izvršena analiza potencijalnog iznosa izdataka, što bi bilo osnov za procjenu potrebe za priznavanjem rezervisanja ili objavljivanja potencijalne obaveze.** Shodno navedenom, mišljenja smo da praksa Društva u ovom slučaju nije u potpunosti usklađena sa zahtjevima MRS-a 37, jer nije izvršena sveobuhvatna procjena vjerovatnoće i iznosa potencijalnog izdatka. Također, vrijednost aktivnih vanparničnih postupaka eksproprijacije zemljišta predstavlja direktno pripisive troškove sticanja imovine koji su, u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, trebali biti uključeni u vrijednost zemljišta, što nije učinjeno, zbog čega je imovina istovremeno potcijenjena za navedeni iznos;
- Izvođač radova na dionici Drivuše – Klopče Hering d.d. Široki Brijeg podnio je arbitražni zahtjev za povećane troškove izvođenja radova u iznosu od 18.316.000 KM. U slučaju rješavanja zahtjeva u korist Izvođača, to znači dodatnu obavezu za Društvo. Ugovor za izgradnju autoceste na ovoj dionici potpisan je 25. 9. 2014. godine, u vrijednosti od 33.527.849 EUR. Tokom realizacije Ugovora potpisana su tri addenduma kojima je revidirana ugovorena cijena radova. Po pitanju produženja roka dovršetka i povezanih troškova nije postignuta saglasnost, već je to pitanje rješavano pred DAB-om (Vijeće za rješavanje sporova).

Pred DAB-om je vođeno sedam odvojenih postupaka koji su uglavnom odlučivani u korist Društava. S obzirom na navedeno, izvođač je pokrenuo arbitražni postupak pred „International Court of Arbitration of The International Chamber of Commerce“. U arbitražnom postupku Društvo je angažovalo pravnog zastupnika Thomasa Anderla, Emmanuela Kaufmana, Ilmu Kasumagic i Heimo Weiss WOLF THEISS Rechtsanwölte GmbH & Co KG, Austria. Zahtjev za arbitražni postupak izvođač je pokrenuo 12. 10. 2022. godine. Donošenje odluke u ovom arbitražnom postupku očekuje se u 2025. godini.

Društvo nije vršilo procjenu rizika gubitka po ovom sporu, nije izvršilo rezervisanja, niti je u Bilješkama uz finansijske izvještaje data bilo kakva informacija o navedenom sporu.

Provedenom revizijom konstatovano je da nije izvršena procjena niti su izvršena rezervisanja za sudske sporove u vrijednosti od 20.623.365 KM, koji se odnose na eksproprijaciju zemljišta (2.307.365 KM) i arbitražni postupak koji se vodi za izvršene radove na dionici Klopče – Drivuša (18.316.000 KM). Navedeno nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Na osnovu navedenog ne možemo potvrditi da su rezervisanja iskazana u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, jer Društvo nije izvršilo procjenu rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima u iznosu od 20.623.365 KM.

Preporuka:

- *rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu Društvo je 27. 6. 2025. godine dostavilo komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: reprogramiranjem dospjelih kreditnih obaveza; uspostavljanjem interne procedure za aktiviranje izgrađenih dionica autoceste i brzih cesta; ocjenom postojanja pokazatelja umanjenja vrijednosti sredstava, procjenom rezervisanja; knjigovodstvenim aktiviranjem dionice autoceste Počitelj – Zvirovići (lot 1 i lot 2); stanjem likvidnosti; upravljanjem rizikom likvidnosti; povećanjem vrijednosti ugovora i produženjem rokova kod pojedinih dionica; obračunom takse za nepovučena kreditna sredstva kod EBRD-a; prijemom radnika na određeno vrijeme; donošenjem trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja; stavljanjem u upotrebu specijalizovanog višenamjenskog vozila; postupcima javnih nabavki i nabavkama po međunarodnim procedurama.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na reprogramiranje obaveza po kreditima dospjelih za plaćanje u 2024. godini jer je Društvo 28. 4. 2025. godine sa Federalnim ministarstvom zaključilo sporazume o reprogramu dospjelih kreditnih obaveza iz 2024. godine u iznosu od 175.305.670 KM, čime je predmetna obaveza redefinisana u skladu sa novim uslovima otplate.

Također, uvaženo je obrazloženje Društva u vezi sa ukazanim nedostatkom interne procedure kojom se uređuje aktiviranje izgrađenih dionica autoceste i brzih cesta. Uz dostavljeno očitovanje, Društvo je priložilo internu proceduru pod nazivom *Procedura prenosa projekata iz faze pripreme u fazu upotrebe*, kojom je ova oblast sistemski regulisana.

Djelimično su uvažena obrazloženja koje se odnose na:

- ocjenu postojanja pokazatelja umanjenja vrijednosti sredstava. Društvo je u svom komentaru na Nacrt izvještaja navelo da je, postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, angažovalo ovlaštenog procjenitelja kako bi izvršio ocjenu postojanja pokazatelja umanjenja vrijednosti sredstava. U svom Elaboratu procjenitelj je, prema navodima Društva, zaključio da ne postoje ni interni ni eksterni pokazatelji koji bi ukazivali na potrebu priznavanja umanjenja vrijednosti imovine, te da trenutno stanje na tržištu ne upućuje na pad vrijednosti sredstava. Također je naglašeno da su u Elaboratu identifikovane određene pozicije koje nisu u potpunosti ispravne, ali da to, prema mišljenju procjenitelja, ne predstavlja osnov za priznavanje umanjenja vrijednosti. Društvo je izrazilo stav da ovakvi nalazi nisu u dovoljnoj mjeri uzeti u obzir prilikom formulisanja revizorskog zaključka, smatrajući ih ključnim za cjelovito sagledavanje pitanja.

Ovlašteni procjenitelj je u svom izvještaju dao općenitu konstataciju da ne postoje pokazatelji koji bi ukazivali na potrebu priznavanja umanjenja vrijednosti imovine. Međutim, napominjemo da u dostavljenom izvještaju ovlašteni procjenitelj navodi da zbog brojnih ograničenja vezanih za procjenu vrijednosti imovine (neuspostavljena i nepotpuna evidencija zemljišta, veliki broj aktivnih sudskih sporova u vezi imovinsko-pravnih odnosa, otvoreni postupci prenamjene zemljišta, značajna ulaganja u imovinu u izgradnji koja ne generiše prihod, upitna ekonomska opravdanost provođenja sveobuhvatne procjene imovine) nije izvršena pojedinačna analiza svih stavki dugotrajne imovine, kako to zahtijeva MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Shodno tome, dato obrazloženje nije imalo uticaja na zaključak i preporuku, te je na ovo pitanje skrenuta pažnja u skladu s ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja u izvještaju nezavisnog revizora;

- procjenu rezervisanja za spor sa Poreznom upravom FBiH koji se odnosi na dodatno obračunate porezne obaveze po osnovu rješenja izdatog u ponovljenom postupku nakon presude Kantonalnog suda, jer je Društvo dostavilo dopunsku dokumentaciju kojom ukazuje na postojanje pravne neizvjesnosti u vezi s ishodom spora. Uvažavajući zahtjeve MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragrafi 25-26), te uzimajući u obzir argumentaciju izloženu u žalbi i činjenicu da postupak još nije okončan, revizorski tim je stava da se u konkretnom slučaju ipak radi o potencijalnoj obavezi. Shodno tome, na navedeno pitanje je skrenuta pažnja u revizorskom izvještaju.

Obrazloženje koje se odnosi na izostanak rezervisanja za sudske sporove pokrenute u postupcima eksproprijacije zemljišta, u kojima vlasnici osporavaju ponuđenu naknadu, nije prihvaćeno. Društvo je zauzelo stav da se obaveze priznaju isključivo po pravosnažnosti rješenja nadležnog organa, a da se iznosi naknada kapitalizuju kao dio vrijednosti zemljišta. Opređenje Uprave da se obaveza evidentira tek kad nastupi pravosnažnost rješenja nadležnog organa nije u skladu s odredbama MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Uslovi za priznavanje rezervisanja (postojanje sadašnje, makar i izvedene, obaveze; vjerovatan odliv sredstava; mogućnost pouzdane procjene iznosa) u ovom slučaju su ispunjeni, što opravdava bilansno priznavanje rezervisanja. Također, u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, troškovi naknade za eksproprijaciju zemljišta predstavljaju direktno pripisiv trošak sticanja zemljišta, te ih je potrebno kapitalizovati kao dio nabavne vrijednosti imovine. Nepriznavanjem rezervisanja i kapitalizacije, Društvo odstupa od zahtjeva oba standarda, što dovodi do potcijenjenih obaveza i vrijednosti imovine.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi s nalazom koji se odnosi na knjigovodstveno aktiviranje dionice autoceste Počitelj – Zvirovići (lot 1 i lot 2) u okviru Koridora Vc, Društvo je dostavilo dodatno obrazloženje u kojem navodi da se izgradnja prometne infrastrukture realizuje putem višegodišnjih ugovora, te da su u realizaciju uključene tri strane: izvođač, investitor i nadzor. Istaknuto je da su po dobijanju upotrebne dozvole (29. 8. 2024. godine) izvođači dostavili privremene obračune koji ne uključuju sve troškove, uz mogućnost naknadnih izmjena zbog odobravanja ili osporavanja pojedinih stavki. Iz tog razloga, prema navodima Društva, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja nije bilo moguće utvrditi konačan iznos troškova koji bi bio osnov za precizno utvrđivanje vrijednosti sredstva i pripadajuće amortizacije. Također je navedeno da je u finansijskim izvještajima za 2024. godinu obračunata privremena amortizacija za navedenu dionicu u iznosu od 1.500.727 KM, te da će eventualne korekcije po osnovu razlika u amortizaciji biti priznate kao prihod ili rashod prethodnih godina, nakon što budu dostavljene konačne situacije.

Međutim, obrazloženje nije potkrijepljeno novim ili dodatnim dokazima koji bi potvrdili da je postupanje Društva bilo u skladu s odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, posebno u dijelu: tačnog utvrđivanja početne vrijednosti sredstva u trenutku stavljanja u upotrebu, priznavanja amortizacije od momenta kada je imovina počela stvarati ekonomske koristi, i pravilne klasifikacije imovine u bilansu stanja;

- vezano za stanje likvidnosti, dato je obrazloženje da su sa Federalnim ministarstvom finansija 28. 4. 2025. potpisani ugovori o reprogramiranju kreditnih obaveza koje su dospjele u 2024. godini, te da je shodno tome izvršena reklasifikacija ovih obaveza sa kratkoročnih na dugoročne, nakon čega je koeficijent tekuće likvidnosti 0,42.

Osim toga, navedeno je da su u vanbilansnoj evidenciji na datum bilansa iskazana raspoloživa i neiskorištena sredstva po kreditima u iznosu od 517.229.625 KM koja se mogu koristiti isključivo za projekte za koje su namijenjena, te da će se dio ovih sredstava upotrijebiti za plaćanje obaveza prema dobavljačima iskazanih u okviru kratkoročnih obaveza. Istaknuto je da Društvo očekuje naplatu neraspoređenih sredstava akcize u iznosu od 163.000.000 KM.

Dato obrazloženje nije imalo uticaja na zaključak i datu preporuku, s obzirom na to da je koeficijent tekuće likvidnosti na datum bilansa 0,29, zbog čega je na to skrenuta pažnja u Isticanju pitanja, u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora;

- u obrazloženju koje se odnosi na upravljanje rizikom likvidnosti navedeno je da Društvo na to ne može uticati zbog toga što su procesi pod kontrolom drugih institucija BiH ili FBiH, a sve aktivnosti vezane za implementaciju projekata izgradnje dionica odobrava Ministarstvo prometa i komunikacija FBiH. Istaknuto je da je zbog zadržavanja sredstava prikupljenih od akciza Društvo prinuđeno pronalaziti druge kratkoročne izvore finansiranja (revolving krediti), te po tom osnovu nastaju dodatni troškovi kamata i stvaraju se nove obaveze, što ugrožava likvidnost.

S obzirom na to da Društvo ima nepovoljne pokazatelje likvidnosti, posebno skrećemo pažnju da je prema odredbama Zakona o finansijskom poslovanju uprava dužna upravljati imovinom i obavezama društva tako da je ono sposobno izvršavati sve svoje dospjele obaveze;

- u vezi povećanja vrijednosti investicija i prolongiranja rokova addendumima kod ugovora o izgradnji, što je za posljedicu imalo povećanje njihove vrijednosti za 255.530.360 EUR na četiri dionice, Društvo navodi da su ugovori podložni promjeni, te da su iskazana povećanja rezultat inflacije, geološke složenosti projekata koja proizvodi neočekivane situacije (klizišta, odroni i sl.), a ne nesavjesno poslovanje kako se navodi u Nacrtu izvještaja.

Međutim, dostavljeno obrazloženje nije prihvaćeno, jer se u praksi pokazalo da realizacija navedenih projekata nije bila efikasna niti usklađena s planiranim aktivnostima. Povećanja ugovorene vrijednosti i produženje rokova najčešće su rezultat: neblagovremenog i nedovoljno kvalitetnog planiranja projektnih aktivnosti, izmjena i dopuna projektne dokumentacije tokom realizacije, izvođenja dodatnih radova koji nisu bili predviđeni osnovnim projektom, i kašnjenja implementatora u obezbjeđenju potrebne dokumentacije i dozvola. U skladu s navedenim, dodatni troškovi koji su nastali u vezi sa izmjenama ugovora ukazuju na sistemske slabosti u upravljanju infrastrukturnim projektima, što potvrđuje i odstupanje od principa ekonomičnosti i efikasnosti, zbog čega obrazloženje nije imalo uticaja na izmjenu utvrđenog nalaza;

- za obračunatu taksu za nepovučena sredstva po ugovoru sa EBRD-om Društvo je navelo da takse nemaju karakter kaznenih penala radi kašnjenja radova, već da je to ugovorena obaveza pod uslovima EBRD-a, koja je nastala po ugovaranju kredita od Vijeća ministara BiH.

Međutim, Društvo nije provelo sve pripremne predradnje za građenje dionica prije operativnosti međunarodnih kredita, a povlačenje kreditnih sredstava uslovljeno je i gradnjom dionica za koje su namijenjeni ovi krediti, a samim tim i trošak takse po kreditu;

- u vezi prijema radnika na određeno vrijeme Društvo ističe da se zapošljavanje u Društvu vrši u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. Navedeno je da Uredba omogućava zapošljavanje bez raspisivanja javnog oglasa u posebnim slučajevima, te da nije bilo nezakonitog zapošljavanja.

Međutim, napominjemo da je u radni odnos na određeno vrijeme primljeno 30 zaposlenika bez provođenja procedure javnog oglašavanja, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, na šta je skrenuta pažnja u Isticanju pitanja u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja u izvještaju nezavisnog revizora.

- u komentaru koji se odnosi na donošenje trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja navedeno je da ih je Uprava Društva blagovremeno sačinila i dostavila nadležnim organima na usvajanje, te da su planovi usvojeni shodno vremenskom okviru i planu održavanja sjednica nadležnih organa.

S obzirom na to da su planovi poslovanja osnov poslovnih aktivnosti za period za koji se donose, ponovo skrećemo pažnju na to da ih je Skupština usvojila tek krajem juna 2024. godine;

- vezano za stavljanje u upotrebu višenamjenskog specijalizovanog vozila Unimog navedeno je da Društvo nije imalo zaposlenika sa potrebnim kvalifikacijama za upravljanje ovim vozilom, te da je nova Uprava poduzela aktivnosti i uputila jednog zaposlenika na stručno osposobljavanje.

S obzirom na to da se vozilo ne koristi za predviđenu namjenu, a za iste poslove se angažuju vanjski pružaoci usluga, nije moguće potvrditi opravdanost utrošenih sredstava niti efikasno korištenje postojećih resursa, zbog čega obrazloženje nije prihvaćeno;

- vezano za provođenje postupaka javnih nabavki, Društvo je dostavilo komentare koji se odnose na: nabavku terenskih i putničkih vozila, primjenu pregovaračkog postupka bez prethodne objave za usluge fizičke i tehničke zaštite, nabavku usluga izrade dokumentacije za energetske audite, te na preporuku u vezi s propisivanjem rokova za pregled i ocjenu ponuda. Dostavljena obrazloženja nisu prihvaćena iz sljedećih razloga:
 - iako je Društvo u očitovanju navelo da je provedeno objektivno istraživanje tržišta te da su ponude zatražene isključivo od ovlaštenih zastupnika iste automobilske grupacije (VW), nije dostavljena dokumentacija kojom bi se na pouzdan način potvrdio obim i transparentnost provedenog istraživanja tržišta, niti kriteriji na osnovu kojih su vozila odabrana;
 - u vezi s postupcima nabavke usluga fizičke i tehničke zaštite, prevoza i osiguranja novca, te servisa tehničke zaštite i ophodnje, koji su provedeni putem pregovaračkog postupka bez prethodne objave, Društvo je navelo da je hitnost opravdana. Međutim, nisu dostavljeni dokazi kojima bi se opravdala potreba za takvim postupkom u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;
 - za nabavku usluga izrade dokumentacije za provođenje energetskih audita Društvo je navelo da je profesionalno iskustvo ponuđača ocijenjeno prema dostavljenim podacima. Ipak, tenderska dokumentacija nije jasno definisala način dokazivanja traženog iskustva, što je dovelo do neujednačenih dokaza i otežane provjere ispunjenosti uslova;
 - po pitanju preporuke da se internim aktom propišu rokovi za pregled i ocjenu ponuda, Društvo se pozvalo na postojeći Pravilnik o javnim nabavkama i poslovni komisija, ali nije dostavljeno dodatno obrazloženje niti dokumentacija koja bi opravdala izostanak definisanih rokova, niti objasnila razloge odugovlačenja u pojedinim postupcima;

- u komentaru koji se odnosi na neefikasno vođenje postupaka nabavke građenja, nadzora i tehničke pomoći na izgradnji autoceste Vc poddionice Tunel Kvanj – Buna po procedurama međunarodnih kreditora dato je obrazloženje zbog čega je postupak nabavke vođen više od šest godina. Navedeno je da postupci traju dugo, između ostalog, i zbog negativnog političkog i poslovnog okruženja, te da je u ovom periodu Uprava promijenjena tri puta, a da će date kvalifikacije u Izvještaju dovesti u sumnju kreditore i investitore bez kojih nije moguće završiti projekat izgradnje autoceste na Koridoru Vc.

Međutim, obrazloženje nije prihvaćeno jer nije dostavljena dokumentacija kojom bi se dokazalo da je Društvo u okviru svojih nadležnosti preduzelo sve potrebne mjere kako bi postupak bio proveden efikasno i u skladu s važećim procedurama. Tokom više od šest godina postupak je dva puta poništavan – jednom zbog istrage, a drugi put zbog tehničkih nepravilnosti u evaluaciji koje su dovele do neusklađenosti sa zahtjevima EIB-a.

Ovakav tok postupka ukazuje na slabosti u planiranju, vođenju procesa i internom nadzoru. Kao posljedica, došlo je do značajnog kašnjenja u realizaciji projekta i povećanja vrijednosti ugovora za 54.558.147 EUR u odnosu na prvobitnu procjenu, što ukazuje na neefikasno upravljanje javnim sredstvima.

Dostavljene su i informacije o preduzetim aktivnostima na osnovu određenih revizorskih preporuka, koje se odnose na unos podataka o zemljištu i profesionalnu obuku zaposlenika u Sektoru za nabavke po međunarodnim procedurama, koje nisu uticale na date nalaze u Izvještaju.

Reviziju Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar obavio je revizorski tim u sastavu: Nermina Mahmutović – voditeljica tima, i Ajla Kurbašić – članica tima.

Voditeljica tima

Nermina Mahmutović, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju preduzeća u većinskom
državnom vlasništvu**

Belma Mušinović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

J.P. Autoceste F BiH d.o.o. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Adema Buća 20

Sjedište i adresa pravnog lica

Organizacija izvođenja građevinskih projekata

Djelatnost

Union banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1020010000014039

Broj računa

4227691540005

Identifikacioni broj za direktne poreze

227691540005

Identifikacioni broj za indirektne poreze

41.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

180

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD (BILANS USPJEHA)

za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	54.225.263	49.105.402
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202		
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203		
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204		
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205		
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	54.222.535	49.100.688
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	647.644	467.890
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208		
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	53.574.891	48.632.798
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	2.728	4.714
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211		
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212		
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	2.728	4.714
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	121.682.302	102.329.831
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	10.369	
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	10.369	

1111667687

Kontrolni broj: 1111667687

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217		
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218		
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219		
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220		
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221		
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222		
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223		
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224		
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225		
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226		
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227		
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228		
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229		
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230		
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231		
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232		
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233		
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234		
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235		
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237		
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238		
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239		
2.10.	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240		
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241		
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242		
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243		
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244		2.343
7.	Prihodi od dividendi		245		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	802.561	7.773.341
9.1.	Prihodi od kamata		248	193	94
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249		7.158.815
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	802.368	614.432
10.	Ostali prihodi i dobici		251	120.869.372	94.554.147
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	175.907.565	151.435.233
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	96.165.594	86.947.688
1.	Nabavna vrijednost prodate robe		254	690.426	476.389
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255		
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	1.241.096	656.255
4.	Troškovi energije i goriva		257	2.615.053	2.278.371
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	27.020.820	23.761.631
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	19.579.629	18.274.522
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	7.223.563	5.248.904
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	217.628	238.205
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	44.507.589	43.020.954
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	43.637.530	42.097.353
6.2.	Investicijske nekretnine		264		
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	601.514	614.010
6.4.	Nematerijalna imovina		266	268.545	309.591
6.5.	Biološka imovina		267		
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268		
7.	Troškovi primljenih usluga		269	18.145.506	14.761.304
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	1.945.104	1.992.784
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	64.602.932	44.203.108
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272		44.363
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273		
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274		
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275		
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276		
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277		
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278		
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279		44.363
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280		

Kontrolni broj: 1111667687

str. 3 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281		
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282		
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283		
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284		
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285		
1.14.	Ostali netto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286		
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287	276	
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288	276	
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289		
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290		
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291		
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		292		
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293		
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294		
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295		
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		296		
2.10	Ostali netto gubici od finansijske imovine		297		
3.	Troškovi rezervisanja, netto		298	2.822.196	
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299		
5.	Rashodi od prodaje materijala, netto		300		
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301	66.667	40.018
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303		
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)		304	61.668.882	39.264.007
9.1.	Rashodi od kamata		305	51.061.213	38.675.058
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306	10.165.553	
9.3.	Ostali finansijski rashodi		307	442.116	588.949
10.	Ostali rashodi i gubici		308	44.911	4.854.720
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	160.768.526	131.150.796
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	15.139.039	20.284.437
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)		312	0	0
1.	Tekući porez na dobit		313	0	0
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314		
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316		
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317		
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318		
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	15.139.039	20.284.437
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321		
M.	Dobit (319+321)		322	15.139.039	20.284.437
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
	IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324		
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325		
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326		
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327		
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328		
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329		
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330		
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331		
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332		
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333		
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334		
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335		
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336		
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337		
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338		
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	15.139.039	20.284.437
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340		
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341		
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	15.139.039	20.284.437
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	15.139.039	20.284.437
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Mostar, 19.02.2025.

Mjesto i datum

KOŽUL (PERO) ZDENKO

Certificirani računovođa

CR-4672/5

M.P.

Denis Lasić

Direktor

Kontrolni broj: 1111667687

str. 5 od 5

J.P. Autoceste F BiH d.o.o. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Adema Buća 20

Sjedište i adresa pravnog lica

4227691540005

Identifikacioni broj za direktne poreze

227691540005

Identifikacioni broj za indirektne poreze

Organizacija izvođenja građevinskih projekata

Djelatnost

Union banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1020010000014039

Broj računa

41.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

180

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA (BILANS STANJA)

na dan 31.12.2024. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	4.492.637.214	3.911.087.153
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	4.352.208.031	3.785.218.922
1.1.	Zemljište		003	421.053.701	395.962.869
1.2.	Građevinski objekti		004	1.890.743.960	1.925.329.459
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	58.486.485	65.297.000
1.4.	Transportna sredstva		006	2.037.975	1.934.096
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	3.000	3.000
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	1.979.882.910	1.396.692.498
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	1.371.179	1.972.693
2.1.	Zemljište		010		
2.2.	Građevinski objekti		011	1.290.630	1.832.549
2.3.	Postrojenja i oprema		012	80.549	140.144
2.4.	Nematerijalna imovina		013		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014		
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	118.950.057	103.881.698
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016		
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017		
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	26.439.776	25.903.365
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	92.510.281	77.978.333

1064252478

Kontrolni broj: 1064252478

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020		
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021		
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022		
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023		
9.	Goodwill		024		
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025		
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026		
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027		
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028		
11.1.	Depoziti kod banaka		029		
11.2.	Dati krediti		030		
11.3.	Obveznice		031		
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032		
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033		
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	20.107.947	20.013.840
B.	Odgođena porezna imovina		035		
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	162.953.702	150.844.313
1.	Zalihe (038 do 042)		037	1.131.877	971.097
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	960.939	933.534
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039		
1.3.	Gotovi proizvodi		040		
1.4.	Roba		041	170.938	37.563
1.5.	Dati avansi		042		
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043		
3.	Ugovorna imovina		044		
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	155.313	57.130
4.1.	Kupci - povezane strane		046		
4.2.	Kupci u zemlji		047	155.313	57.130
4.3.	Kupci u inostranstvu		048		
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049		
5.1.	Depoziti kod banaka		050		
5.2.	Dati krediti		051		
5.3.	Obveznice		052		
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053		
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054		
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	15.051.677	5.734.108
10.	Akontacije poreza na dobit		058		
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	146.614.835	144.081.978
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	4.655.590.916	4.061.931.466
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	517.229.625	335.234.069
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	5.172.820.541	4.397.165.535
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	422.563.207	422.563.207
1.1.	Dionički kapital		102		
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103		
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104		
1.4.	Državni kapital		105	2.000	2.000
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	422.561.207	422.561.207
2.	Dionička premija		107		
3.	Rezerve (109+110)		108		
3.1.	Statutarne rezerve		109		
3.2.	Ostale rezerve		110		
4.	Revalorizacije rezerve (112+113+114)		111		
4.1.	Revalorizacije rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112		
4.2.	Revalorizacije rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113		
4.3.	Ostale revalorizacije rezerve		114		
5.	Dobit (116+117)		115	178.329.421	163.190.382
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	163.190.382	142.905.945
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	15.139.039	20.284.437
6.	Gubitak (119+120)		118		
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119		
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120		
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	600.892.628	585.753.589
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	600.892.628	585.753.589
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	3.488.550.339	3.093.315.476
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	1.958.638.220	1.610.234.973
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	1.752.210.099	1.590.704.212

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmov		127	829.899	1.434.361
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128	18.096.400	18.096.400
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129	187.501.822	
2.	Odgođeni prihod		130	1.497.438.803	1.241.434.233
3.	Rezervisanja		131	5.966.870	4.476.744
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	26.506.446	237.169.526
C.	Odgođene porezne obaveze		133		
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	566.147.949	382.862.401
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	492.244.441	342.186.399
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	102.833.721	134.316.484
1.2.	Ugovorne obaveze		137		350
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	337.290.600	207.120.503
1.4.	Obaveze po osnovu najmov		139	604.461	569.535
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140	159.645	
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141	51.356.014	179.527
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143		
4.	Odgođeni prihod		144	3.354.628	2.667.865
5.	Rezervisanja		145		
6.	Obaveze za porez na dobit		146		
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	70.548.880	38.008.137
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	4.054.698.288	3.476.177.877
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	4.655.590.916	4.061.931.466
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	517.229.625	335.234.069
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	5.172.820.541	4.397.165.535

Mostar, 19.02.2025.

Mjesto i datum

KOŽUL (PERO) ZDENKO

Certificirani računovođa

CR-4672/5

Broj licence

Denis Lasić

Direktor

M.P.

J.P. Autoceste F BiH d.o.o. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Adema Buća 20

Sjedište i adresa pravnog lica

Organizacija izvođenja građevinskih projekata

Djelatnost

Union banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1020010000014039

Broj računa

4227691540005

Identifikacioni broj za direktne poreze

227691540005

Identifikacioni broj za indirektne poreze

41.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

180

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)

(Direktna metoda)

na dan 31.12.2024. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Prilivi od kupaca		(+)	401	15.194.300	16.596.412
1.2.	Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(-)	402	-23.805.499	-20.965.805
1.3.	Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima, po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	403	-25.650.002	-24.977.504
1.4.	Odlivi po osnovu ostalih troškova, nastalih po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	404	-4.282.475	-3.709.871
1.5.	Odlivi po osnovu plaćanja poreza na dobit		(-)	405		
1.6.	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		(+)	406	342.720.302	347.609.658
1.7.	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(-)	407		
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (401 do 407)		(+) (-)	408	304.176.626	314.552.890
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	409	-667.501.095	-590.885.521
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	410	31.089	
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina		(-)	411		
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina		(+)	412		
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine		(-)	413	-17.672.841	-29.110.234
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine		(+)	414		

160662745

Kontrolni broj: 160662745

str. 1 od 3

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine		(-)	415		
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine		(+)	416		
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	417		
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	418		
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	419		
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	420		
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	421		
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	422		
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	423		
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	424		
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	425		
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	426		
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	427		
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	428		
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	429		
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	430		
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	431		
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	432		
2.25.	Primljene dividende		(+)	433		
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	434		
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	435		
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	436		
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	437		
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (409 do 437)		(+) (-)	438	-685.142.847	-619.995.755
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica / uplaćeni vlasnički kapital		(+)	439		
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	440		
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	441		
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	442		
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	443	286.670.911	316.898.264
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	444	-70.514.615	-63.518.296
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	445	-7.721.941	-4.735.657
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	446		
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	447		
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	448		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+) / (-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	449		
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	450	182.523.427	44.488.988
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	451	-673.992	-540.531
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (439 do 451)		(+) (-)	452	390.283.790	292.592.768
4.	NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+) (-)	453	9.317.569	-12.850.097
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+) (-)	454	5.734.108	18.584.205
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+) (-)	455		
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+) (-)	456	15.051.677	5.734.108

Mostar, 19.02.2025.

Mjesto i datum

KOŽUL (PERO) ZDENKO

Certificirani računovođa

CR-4672/5

Broj licence

M.P.

Denis Lasić

Direktor

J.P. Autoceste F BiH d.o.o. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Adema Buća 20

Sjedište i adresa pravnog lica

Organizacija izvođenja građevinskih projekata

Djelatnost

Union banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1020010000014039

Broj računa

4227691540005

Identifikacioni broj za direktne poreze

227691540005

Identifikacioni broj za indirektne poreze

41.10

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

180

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Mostar

Mjesto

KOŽUL (PERO) ZDENKO

Certificirani računovoda

CR-4672/5

Broj licence

Denis Lasić

Direktor

19.02.2025.

Datum

036/512-324

Kontakt

1818246

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 1818246

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

za period koji završava na dan 31.12.2024. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA						Akumulirana neraspoređena dobit/ (nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital									
		Vlasnički udjeli	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
		Ostali vlasnički kapital									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2022. godine	901	422.563.207						142.905.945	565.469.152		
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902										
3. Efekti retroaktivnog prepravljanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	903										
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2022., odnosno 01.01.2023. (901+902+903)	904	422.563.207						142.905.945	565.469.152		
5. Dobit/(gubitak) za period	905							20.284.437	20.284.437		
6. Ostali ukupni rezultat za period	906										
7. Ukupni rezultat (905+906)	907							20.284.437	20.284.437		
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908										
9. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909										
10. Objavljene dividende	910										
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911										
12. Ostale promjene	912										
13. Stanje na dan 31.12.2023. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	422.563.207						163.190.382	585.753.589		
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914										
15. Efekti retroaktivnog prepravljanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915										
16. Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2024. godine (913+914+915)	916	422.563.207						163.190.382	585.753.589		
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917							15.139.039	15.139.039		
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918										
19. Ukupni rezultat (917+918)	919							15.139.039	15.139.039		
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920										
21. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921										
22. Objavljene dividende	922										
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923										
24. Ostale promjene	924										
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2024. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	422.563.207						178.329.421	600.892.628		

Kontrolni broj: 1818246

str. 2 od 2

Datum: 20.06.2025.

Broj: 03-5980/25

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

Ul. Ložionička br. 3

71 000 Sarajevo

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar za 2024. godinu**, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje također sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.

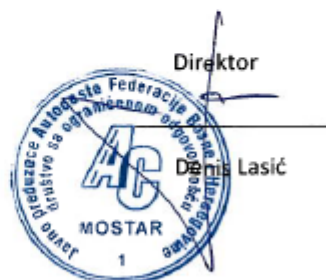
Identifikacijski broj: 4227691540005 PDV broj: 227691540005
Glavni račun: Union banka Sarajevo 1020010000014039
Transakcijski račun: Raiffeisen bank dd Sarajevo, glavna filijala Mostar 1610200062470036
Federalna taksa za korištenje autoceste: 1610200062470232 i 3386902296565422
Naknada za korištenje cestovnog zemljišta: 1610200062470135 i 3386902296565458
Registровано u Općinskom sudu u Mostaru, MBS 58-01-0179-10

- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
 - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
 - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Javnog preduzeća „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
 - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama.
 - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
 - Neograničen pristup osobama u **Javnom preduzeću „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet subjektovih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevarom i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

Direktor

Lasić

Identifikacijski broj: 4227691540005 PDV broj: 227691540005
Glavni račun: Union banka Sarajevo 1020910000014039
Transakcijski račun: Raiffeisen bank dd Sarajevo, glavni račun Mostar 1610200062470038
Federalna taksa za korištenje autoceste: 1610200062470232 | 3386902296565422
Naknada za korištenje cestovnog zemljišta: 1610200062470135 | 3386902296564649
Registровано u Općinskom sudu u Mostaru, MBS 58-01-0179-10